

II posėdis
(2008-06-13)

Posėdžio darbotvarkė	-	2
2007 metų pažangos ataskaitos pristatymas	-	Ataskaita.ppt
Programos pakeitimų pasiūlymai (diskusiniai)	-	3
Programos pakeitimų pasiūlymai (techniniai)	-	31
Posėdžio protokolas	-	43

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007-2013 M. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS KOMITETO POSĖDŽIO PROGRAMA

Vilnius,
2008 m. birželio 13 d.

09.30 – 10.00	Dalyvių registracija ir kava
10.00 – 10.20	Įžanginis žodis (Komiteto pirmininkė - Žemės ūkio ministrė Kazimiera Danutė Prunskienė)
10.20 – 10.25	II-ojo Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto posėdžio protokolo tvirtinimas
10.25 – 11.00	Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos metų pažangos ataskaitos svarstymas ir patvirtinimas (Komiteto pirmininko pavaduotoja – Žemės ūkio ministerijos sekretorė Dalia Miniataitė)
11.00 – 11.30	Kavos pertrauka
11.30 – 12.45	Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos siūlomų pakeitimų pristatymas ir aptarimas (Kaimo plėtros departamento direktorė Jurgita Stakėnienė)
12.45 – 13.00	Klausimai. Diskusijos. Apibendrinimas. (Komiteto pirmininkė, Žemės ūkio ministrė K. Prunskienė)
13.00 – 14.00	Pietūs

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007-2013 M. PROGRAMOS KEITIMO DISKUTUOTINI PASIŪLYMAI

2 Lentelė

2008-06-13

Sutrumpinimai:

ŽŪM – Žemės ūkio ministerija

FM – Finansų ministerija

Programa – Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programa

ŽŪR - Žemės ūkio rūmai

LMI – labai maža įmonė

LŽŪKT – Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba

LMSA- Lietuvos miškų savininkų asociacija

AM – Aplinkos ministerija

Nr.	Pasiūlymo iniciatorius	Keitimo objektas (keičiama Programos dalis, keitimo priežastys ir prielaidos)	Programos teksto keitimo lyginamasis variantas	ŽŪM pozicija/komentarai
I. BENDRIEJI APIBRĖŽIMAI, BENDROSIOS NUOSTATOS IR HORIZONTALŪS PASIŪLYMAI KEISTI PRIEMONIŲ APRAŠYMAMS				
1.	LMSA	Kooperatyvas. Būtina skatinti miškų savininkų kooperaciją besiformuojančiame privačiame miškų ūkyje, 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1698/2005 20 straipsnyje aiškiai konstatuojama, kad miškininkystė yra neatsiejama kaimo plėtros dalis , todėl reikia numatyti pakeitimą kooperatyvo apibrėžime.	Kooperatyvas – iki paraiškos pateikimo patvirtinta žemės ir (ar) miškų ūkio kooperatinė bendrovė	Neaktualu , nes pagal Miškų įstatymą miško savininkų kooperatyvams taikomas žemės ūkio kooperatyvų statusas. Be to priemonių aprašymuose aiškiai išdėstyta galimybė paramos prašyti ir miškų ūkio kooperatyvams.
2.	FM	Atitikimas ES reglamentų nuostatomis ir Programai turi būti nustatytas bendruose tinkamumo kriterijuose ir esant poreikiui detalizuojamas specialiuosiuose projektų tinkamumo gauti ES paramą kriterijuose.	Konkretus pasiūlymas nepateiktas	Neaktualu Kriterijai į priemonių aprašymus yra įtraukti atsižvelgiant: - į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 ir 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr.

				1974/2006 nuostatas, kurios turi būti taikomos šioms priemonėms. - EK derybų eigoje pareikštą reikalavimą pakartoti bendruosius tinkamumo kriterijus priemonių aprašymuose. - į EK pateiktas privalomas priemonių aprašymų formas.
3.	FM	Dalis tinkamumo reikalavimų paramai gauti (pvz., priemonių „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ 6 ir 12, „Miškų ekonominės vertės didinimas“, „Pirmas žemės paskirties žemės apželdinimas mišku“ 11-14 specialieji tinkamumo kriterijai paramai gauti ir pan.) turėtų būti nustatyti projektų administravimo, išlaidų tinkamumo, projektų finansavimo taisyklėse arba paramos teikimo sutartyje, o ne tvirtinami kaip projektų atrankos kriterijai.	Konkretus pasiūlymas nepateiktas.	Atsižvelgti iš dalies toms priemonėms, kurioms tinka. Bendruoju atveju priemonės struktūra ir tinkamumo kriterijai nustatyti atsižvelgiant į EK pateiktas privalomas priemonių aprašymų formas.
4	FM	Dalis atrankos pirmumo kriterijų (pvz., „Pareiškėjo amžius (kuo jaunesnis)“, „Prašoma mažesnė paramos suma“, „Žemės konsolidacijos projekte dalyvauja daugiau asmenų“, „Projekto vidinė gražos norma yra didesnė“ ir pan.) yra neapibrėžti, neišreikšti aiškia kiekybine arba kokybine reikšme, nekonkretūs, o tai gali apsunkinti projektų vertinimą. Siūlome minėtus kriterijus sukonkretinti (pvz., „Pareiškėjo amžius ne didesnis nei X metų, „Žemės konsolidacijos projekte dalyvauja daugiau negu X asmenų“ ir pan.).	Konkretus pasiūlymas nepateiktas.	Siūlome nepritarti , nes Programoje atrankos pirmumo kriterijai neturėtų būti detalizuojami iki konkrečių reikšmių, tas t. b. nustatyta priemonių įgyvendinimo taisyklėse.
5.	ŽŪM	Programos 10 skyrius – Informacija apie derėjimą su priemonėmis, finansuojamomis pagal kitus BŽŪP instrumentus, Sanglaudos politiką ir Europos žuvininkystės fondą. 10 skyriaus	10 skyriaus „Rinkos reguliavimo priemonių ir KPP sąryšis“ dalies „I ir II ramsčių papildomumas“ lentelės antro stulpelio penkta eilutė: Parama bitininkystei nebus teikiama pagal priemones	Siūloma pritarti ir įgyvendinimą atidėti. Šiam pasiūlymui gali prireikti programos persvarstymo bei EK sprendimo, pirma

		<p>„Rinkos reguliavimo priemonių ir KPP sąryšis“ dalies „I ir II ramsčių papildomumas“ lentelės antro stulpelio penkta ir septinta eilutės.</p> <p>Siūloma kompleksškai remti investicijas bitininkystės sektoriuje kadangi Lietuvoje vyrauja smulkūs, mažai konkurencingi bitininkystės ūkiai (naudojamos pasenusios technologijos, prasta materialinė techninė bazė), bitininkauja daugiausiai vyresnio amžiaus žmonės. Todėl būtina skatinti jaunimą imtis bitininkystės ir neutralizuoti šios tradicinės ūkio šakos senėjimą.</p>	<p>„Jaunųjų ūkininkų išikūrimas“ ir „Žemės ūkio valdų modernizavimas“;</p> <p>„Parama investicijoms į bitininkystę gali būti teikiama pagal priemones „Jaunųjų ūkininkų išikūrimas“, „Pusiau natūrinių ūkių rėmimas“ ir „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, jei tokia parama šioms investicijoms neskiriama iš kitų fondų.</p> <p>2. 10 skyriaus „Rinkos reguliavimo priemonių ir KPP sąryšis“ dalies „I ir II ramsčių papildomumas“ lentelės antro stulpelio septinta eilutė:</p> <p>Jeigu pareiškėjas yra vaisių ir daržovių augintojų organizacijos narys, jis/ji negali gauti paramos pagal priemones „Jaunųjų ūkininkų išikūrimas“, „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“, jei tokia parama neskiriama iš kitų fondų“.</p> <p>„Parama investicijoms į vaisių ir daržovių sektorių gali būti teikiama pagal priemones „Jaunųjų ūkininkų išikūrimas“, „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“, jei tokia parama šioms investicijoms neskiriama iš kitų fondų“.</p>	<p>pakeitus nacionalinę Kaimo plėtros strategiją.</p>
6.	ŽŪM	<p>Bendrujų nuostatų ir reikalavimų paramai gauti 4 punktas.</p> <p>Siūlome keisti, nes tarp paramos gavėjo, jam ilgam laikui netekus profesinio darbingumo, ir jo teisių perėmėjo nesusiklosto paveldėjimo teisiniai santykiai.</p> <p>Be to, siūlome keisti 4.1 ir 4.2 punktų numeraciją, apjungiant juos į vieną 4 punktą .</p>	<p>4. Mirus paramos gavėjui arba jam ilgam laikui netekus profesinio darbingumo, paramos pagal priemonę paveldėjimas teisių perėmimas galimas, jei paramos paveldėtojas teisių perėmėjas atitinka paramos teikimo sąlygas (pareiškėjo apibrėžimą, pareiškėjui keliamus tinkamumo kriterijus ir kt.) ir perima visus teisių perleidėjo išpareigojimus Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) nustatyta tvarka atitinka pareiškėjui keliamus tinkamumo kriterijus, nurodytus priemonės aprašyme ir (ar) įgyvendinimo taisyklėse.</p>	<p>Siūloma diskutuoti.</p> <p>Be to teisių perėmėjas ne visais atvejais galės atitikti visus tinkamumo kriterijus keliamus pareiškėjui, todėl siūlome palikti galimybę, teisių perėmimo sąlygas apsibrėžti individualiai pagal priemones</p>

7	ŽŪM	Bendrujų nuostatų bei reikalavimų paramai gauti pagal investicines priemones 8 punktą koreguoti leidžiant galimybę pasirinkti drausti ar ne pasėlius ir gyvulius priklausomai nuo priemonių.	8. Paramos gavėjas privalo apdrausti ilgalaikį turtą, bendrai finansuojamą bendrijos lėšomis. Deklaruojamų pasėlių, registruotų gyvulių draudimas gali būti privalomas taikomas programoje nurodytoms priemonėms, kai taikoma privalomo draudimo sistema.	Siūloma diskutuoti.
8.	ŽŪM	Priemonių aprašymų „Tinkamų išlaidų“ skyrius koreguoti atsižvelgiant į Statybos įstatyme nustatytus statybos būdus, išskirti atskirai statybines medžiagas.	Gamybinių pastatų ar statinių statyba ir rekonstrukcija, įskaitant —statybinių medžiagų įsigijimas ą ir darbams skirtas išlaidas (vykdant statybas ūkio būdu)	Siūloma pritarti.

II. PASIŪLYMAI KEISTI IŠMOKAS IR ĮTRAUKTI NAUJAS PRIEMONES

9.	ŽŪM	Padidinti priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programos „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ išmokų už gyvulius ir naminius paukščius dydžius. Taip pat padidinti šios priemonės veiklos „Melioracijos griovių tvarkymas“, išmokos dydį.	Parama už:	Išmokos, EUR/gyvuliui		Siūloma detaliau apsvarstyti. Išmokų dydžių padidinimas numatomas nekeičiant priemonei skirtų lėšų.
				Pagal 2007-2013m. KPP	Siūlomos naujos	
			Žemaitukų veislės arklius	198	409	
			Stambiųjų žemaitukų veislės arklius	198	409	
			Lietuvos sunkiosius arklius	191	447	
			Lietuvos šėmuosius galvijus	180	230	
			Lietuvos baltnugarius galvijus	180	230	
			Lietuvos juodmargius ir žaluosius galvijus (senasis genotipas)	180	230	
			Lietuvos baltąsias kiaules (senasis genotipas)	65	169	
			Lietuvos vietines kiaules	65	169	
Lietuvos šiurkščiavilnes avis	28	51				
Lietuvos juodgalves avis	28	51				

			(senasis genotipas)					
			Vištines žąsis		3	16		
			Parama už:		Išmoka EUR/ha			
					Pagal 2007-2013 m. KPP	Siūloma nauja	Išmoka EUR/ha	
			Melioracijos griovių tvarkymą		100	148	Pagal 2007-2013 m. KPP	Siūloma nauja
				100	148			
10	ŽŪM	<p>1 priedo “Priemonių aprašymai” IV dalies “Kaimo plėtros programos kryptys” I kryptį “Žemės, maisto ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas” papildyti nauja priemone “Dalyvavimas maisto kokybės schemose”.</p> <p>Pakeitimas siūlomas, nes patvirtinus 2007 m. lapkričio 29 d. ministro įsakymą Nr. 3D-524 „Dėl išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų“ atsiranda teisinis pagrindas įgyvendinti nacionalinę kokybės schemą ir numatyti lėšas dalyvaujantiems joje.</p>				Siūloma detaliau apsvarstyti.		
11	ŽŪR	<p>Priemonė „Žemės ūkio valdų modernizavimas“</p> <p>Siūloma padidinti paramos vienam projektui dydį iki 4,8 mln. Lt subjektams, modernizuojantiems žieminius šiltnamius ir jų energetinį ūkį.</p> <p>Lėšų šaltinis - perskirstyti finansavimą KPP kryptims, skiriant daugiau lėšų I kryptčiai „Žemės, maisto ir miškininkystės konkurencingumas didinimas“, kadangi šioje kryptyje susidaro didelė konkurencija tarp žemės ūkio gamybos subjektų.</p>	<p>9. Paramos intensyvumas.</p> <p>9.2.3 punktas. Didžiausia paramos suma visam laikotarpiui iki 400 tūkst. eurų. Didžiausia paramos suma vienam projektui negali viršyti 200 tūkst. eurų. (išskyrus daržininkystės ūkius modernizuojant jų žieminius šiltnamius, kuriems taikoma didžiausia paramos suma 1390 tūkst. eurų projektui ir laikotarpiui).</p>			<p>Siūloma pritarti, diskutuoti ar padidinti bus finansuojamas iš priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ skirtų lėšų.</p> <p>Siūlymas perskirstyti lėšas tarp kryptčių šiame Programos įgyvendinimo etape atmestinas, nes vieneri metai yra per trumpas laikotarpis vertinti lėšų paskirstymo tinkamumą.</p>		

12	AM LMSA	Priemonėje “Miškų aplinkosaugos išmokos” išmokos buvo apskaičiuotos atsižvelgiant į 2006 metų vidutinę metinę komercinių bankų palūkanų normą už ilgalaikius indėlius, vidutinę apvaliosios medienos kainą, vidutinę nenukirstos medienos kainą, vidutinę kirtimo ir transportavimo kainą. Šie rodikliai šiuo metu yra labai pakitę, todėl siūlome perskaičiuoti išmokas ir numatyti galimybę dėl išmokų indeksavimo kiekvienais metais, atsižvelgiant į minėtus rodiklius. Siekiant išvengti tokių problemų ateityje, siūlome programoje nurodyti išmokų apskaičiavimo metodiką, o ne konkrečius išmokų dydžius.	Konkretus pasiūlymas nepateiktas.	Diskutuoti. Atsiradus būtinybei padidinti nustatytas išmokas gali būti pakeista Programa. Tačiau reikia detalesnio Aplinkos ministerijos pozicijos ir pagrindimo dėl išmokų padidinimo. Pažymime, kad šiuo metu programoje yra pateiktas detalus išmokų paskaičiavimo metodas.
13	LMSA	Siūloma numatyti galimybę indeksuoti priemonėse „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ ir „Pirmas ne žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ numatytas išmokas. Miško įveisimo, priežiūros ir apsaugos kompensuojamos išlaidos apskaičiuotos pagal vidutines 2006 m. miško įveisimo, priežiūros ir apsaugos Lietuvoje kainas. Šalyje esant didelei infliacijai, brangstant darbo jėgai ir kt. būtina perskaičiuoti išmokas. Siūlome numatyti galimybę indeksuoti išmokų dydžius, atsižvelgiant į pasikeitusią situaciją. Kadangi 2007 metų infliacija buvo 10 proc., darbo jėga miškų sektoriuje brango 30 proc., o ateinančiais metais tikimasi irgi ženklios infliacijos, tai tikslinga numatyti išmokų kompensavimo indeksacijos. Padidėjus miško įveisimo kainoms, pagal 2004-2006 metų miško įveisimo programą trečiais metais paraiškų buvo surinkta mažiau nei antrais.	9.1. Miško įveisimo, priežiūros ir apsaugos kompensacinės išmokos apskaičiuotos pagal vidutines 2006 m. miško įveisimo, priežiūros ir apsaugos Lietuvoje kainas, apklausus 40 įmonių, teikiančių miškų įveisimo ir priežiūros paslaugas. Šių kainų teisingumą patvirtino Lietuvos miškų institutas. Į lentelėje nurodytas kainas įskaitytos miško įveisimo, priežiūros ir apsaugos darbų sąnaudos. Priemonės įgyvendinimo laikotarpiu dėl infliacijos, darbo jėgos ir medžiagų brangimo, šios išlaidos gali būti indeksuojamos.	Diskutuotinas, <i>siūlome detalai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje</i> Rengiant Programą buvo gauta pastaba, kad punktas numatantis galimybę indeksuoti nustatyto dydžio išmokas negali būti įtrauktas į priemonės aprašymą. Atsiradus būtinybei padidinti nustatytas išmokas gali būti pakeista Programa.
III. PASIŪLYMAI KEISTI PRIEMONIŲ APRAŠYMUS				

I KRYPTIS

1 priemonė „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“

14	ŽŪM	<p>8.3. Antroji veiklos sritis Siekiant padidinti priemonės „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ patrauklumą ir paskatinti, kad kuo aktyviau dalyvautų mokslo ir mokymo institucijos šioje veikloje, netikslinga reikalauti, kad projektuose dalyvautų trys šalys: mokslo institucija, konsultavimo institucija ir ūkininkas. Šiuo metu kuriami mokslo ir žemės, miškų ūkio verslo komunikavimo, informavimo centrai, stiprinamas Mokslo technologijų parkų vaidmuo skatinant inovacijų perdavimą suinteresuotiems žemės ir miškų ūkio subjektams, todėl atsiranda vis platesnės galimybės žemės ir miškų ūkio mokslui tiesiogiai bendradarbiauti ir konsultuoti žemės ir miškų ūkio ir žemės ūkio produktų perdirbimo srityse.</p>	<p>8.3.1. Pareiškėjas turi vykdyti mokslo žinių ir inovacijų sklaidos projektus eksperimentinėje bazėje ir (ar) ūkininko ūkyje ar žemės ūkio įmonėje, kartu dalyvaujant mokslo ir konsultavimo institucijoms, ūkininkams ir (ar) žemės ūkio įmonėms, su kuriais pareiškėjas turi būti sudaręs sutartį ir parengęti mokslo žinių bei inovacinės sklaidos įgyvendinimo planą.</p>	Siūloma pritarti.
15	ŽŪM	<p>10.2. Antroji veiklos sritis. Siekiant užtikrinti naujų technologijų testinumą, projektų rezultatų efektyvų ir nuoseklų panaudojimą bei diegimą (projekto įgyvendinimas glaudžiai susijęs su Cross-compliance) ūkyje, o taip pat pagerinti rezultatų sklaidos procesą pratęsimas projekto įgyvendinimo laikotarpis iki 5 metų, todėl būtina padidinti paramos sumą vienam projektui.</p>	<p>10.2.1 Didžiausia paramos suma vienam projektui – iki 100300 tūkst. EUR.</p>	Siūloma pritarti.
2 priemonė „Naudojimas konsultavimo paslaugomis“				
16	ŽŪM	<p>4. skyriuje „Veiklos sritys ir taikymas“ patikslinta 4.5. veiklos srities formuluotė numatant, kad konsultavimo paslaugos pagal šią veiklos sritį turi apimti ir konsultavimą darbo saugos reikalavimų įgyvendinimą miško valdoje.</p>	<p>4.5. Penktoji veiklos sritis Konsultavimo paslaugos gavimas miškų ūkio klausimais (veikla, susijusi su miškų įveisimu ir atkūrimu, jų priežiūra, apsauga, tvarkymu ir naudojimu, darbo saugos reikalavimų laikymusi miško valdoje).</p>	Siūloma pritarti.
17	ŽŪM	<p>5 skyriuje „Paramos gavėjai“ išbraukti žodžius „ir ūkius“ paliekant reikalavimą paramos gavėjams būti įregistruotiems žemės ūkio valdas</p>	<p>5. PARAMOS GAVĖJAI Fiziniai ir juridiniai asmenys, užsiimantys žemės ir miškų ūkio veikla ir teisės aktų</p>	Siūloma pritarti.

		Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre. <i>Patikslinant paramos gavėjų apibrėžtį atsisakoma reikalavimo paramos gavėjams būti įregistruotiems ūkininko ūkį Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka. Taip išplečiamos galimybės didesniai potencialių paramos gavėjų ratui pasinaudoti parama pagal šią priemonę.</i>	nustatyta tvarka įregistruotą žemės ūkio valdas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre ir ūkius , ar miško valdytojais įregistruotą savo valdas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre.	
18	LMSA ŽŪM	Atsižvelgiant į Lietuvos miško savininkų asociacijos pasiūlymus, grindžiamus tuo, kad miško savininkams užsiimantiems vien tik miškų ūkio veikla nėra finansiniu ir organizaciniu požiūriu tikslinga samdyti atskirą darbų saugos konsultantą įrašytas naujas 7.3. punktas dėl konsultavimo paslaugų teikimo tvarkos miško savininkams, kuriame nurodyta, kad konsultavimo paslaugos miško savininkams turi apimti ne mažiau nei darbo saugos standartus, grindžiamus Bendrijos teisės aktais. <i>Atlikus šį pataisymą, miško savininkams neturės prievolės atskirai pirkti darbų saugos konsultacijų, šios konsultacijos įeis į bendrą konsultavimo paslaugų miškų ūkio klausimais paketą (V veiklos sritis).</i>	7.3. Paramos gavėjams miško valdytojams užsiimantiems miškų ūkio veikla konsultavimo paslaugos teikiamos miškų ūkio klausimais turi apimti ne mažiau nei darbo saugos standartus, grindžiamus Bendrijos teisės aktais.	Siūloma pritarti.
19	ŽŪM LŽŪKT	Atsižvelgiant į Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos siūlymą pakeistos lėšų konsultavimui pagal pirmąją ir antrąją veiklos sritis (cross compliance konsultavimas) skyrimo proporcijos. Vietoj numatytų skirti 250 EUR pagal I veiklos sritį (<i>Ūkio įvertinimas dėl atitikimo valdymo reikalavimams (cross compliance)</i>) ir 750 EUR pagal II sritį (<i>Konsultavimas dėl neatitikimų nustatytiems valdymo reikalavimams (cross compliance) pašalinimo</i>) siūloma skirti pirmajai ir antrajai veiklos sritims atitinkamai 350 EUR ir 650 EUR	9.1. Paramos dydis pirmosios veiklos srities paslaugai gauti – iki 250 350 EUR , finansuojant iki 80 proc. tinkamų išlaidų. 9.2. Paramos dydis antrosios veiklos srities paslaugai gauti – iki 750 650 EUR , finansuojant iki 80 proc. tinkamų išlaidų.	Siūloma pritarti.
3 priemonė “Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas”				
20	LMSA	Įgyvendinant Reglamento (EB) Nr. 1698/2005	6.2. Gali būti teikiama parama žemės ūkio	Pasiūlymas prieštarauja

		dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai 20 str. (a) p. (ii) pp., 22 straipsnį, ši priemonė turėtų būti skirta ne tik išimtinai žemės ūkio, bet ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumui didinti. Todėl būtina šioje priemonėje numatyti skatinimą jauniems ūkininkams savo ūkyje plėtoti ir miškininkystės veiklas, remti (6.2 punktas) miškų ūkio paskirties žemės įsigijimą ir pan.	paskirties žemės įsigijimui, neviršijanti 10 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų sumos, su sąlyga, kad tokia žemė bus naudojama tik žemės ūkio veiklai ir (ar) miškų ūkio paskirties žemės įsigijimui.	Reglamento 1698/2005 22 str., kuriame kalbama apie įsikūrimą „žemės ūkio valdoje“ (angl. - <i>agricultural holding</i>).
6 priemonė „Žemės ūkio valdų modernizavimas“				
21	ŽŪM	Priemonė 121 – Žemės ūkio valdų modernizavimas Tinkamos finansuoti išlaidos Siūloma sukonkretinti priemonės 6 p. numatytų finansuoti išlaidų kategorijas. 6.1.2 punkte siūloma išbraukti žodį „speciali“, kadangi Lietuvos teisės aktuose nėra apibrėžta tokio pobūdžio technika. Punktą papildyti išlaidomis, skirtomis mėšlo paskleidimo įrenginiams bei mechanizmams įsigyti. 6.2.1 punkte po žodžio „technikos“ įrašyti žodžius „transporto priemonės pagamintai produkcijai pervežti“, kadangi transporto priemonės nepatenka į žemės ūkio technikos sąvoką.	6. Tinkamos finansuoti išlaidos: 6.1.2 Naujos mėšlo ir srutų laikymo įrangos, specialios mėšlo ir srutų išvežimo technikos, srutų ir mėšlo įterpimo ir paskleidimo įrenginių bei mechanizmų pirkimas. 6.2.1. Naujos žemės ūkio technikos, transporto priemonių pagamintai produkcijai pervežti , įrangos, technologinių įrengimų, kompiuterinės ir programinės įrangos, skirtų projekto reikmėms, pirkimas.	Siūloma pritarti
22	ŽŪM	Tinkamumo kriterijai ir reikalavimai paramai gauti Priemonės 7.3.2 punkto reikalavimas numato, kad pareiškėjas, investuojantis į pienininkystės sektorių privalo turėti pieno kvotą, atitinkančią projekte numatytus pajėgumus. Šis reikalavimas yra nepagrįstas ir taisytinus, nes pareiškėjas, teikdamas paraišką gauti paramą, dar nežino ar turės pieno kvotą, atitinkančią projekte numatytus gamybos pajėgumus. Pagal šiuo metu Lietuvoje galiojančias taisykles pieno gamintojui	„7.3.2. Pareiškėjas, investuojantis į pienininkystės sektorių, privalo turėti pieno kvotą, atitinkančią numatytus pajėgumus esamus gamybinius numatytus pajėgumus. Jei pareiškėjas yra kooperatyvas, jo nariai privalo turėti pieno kvotą, atitinkančią projekte numatytus esamus gamybinius pajėgumus . Jeigu pareiškėjo projekte numatytas gamybinių pajėgumų didinimas, turi būti numatyta bei pagrįsta ir pieno kvotos didinimo galimybė“.	Siūloma pritarti

		kalendoriniams metams suteikta pieno kvota, jei ji panaudojama mažiau kaip 70 proc., pasibaigus kvotos metams paimama į rezervą. Todėl jei pareiškėjas turės pieno kvotą prieš investuodamas į pieno ūkį, iki tol, kol pradės ją pilnai vykdyti, ji bus paimta į rezervą. Dėl šios priežasties būtina keisti punkto redakciją.		
23	ŽŪM	Priemonės 7.3.3. punkto reikalavimas apriboja asmenų, ūkininkų, turinčių didesnę kaip 2 metų ūkininkavimo patirtį, bet neįgijusių žemės ūkio srities specialybės ar nėra išklausę pagrindinių ūkininkavimo žinių kursų, galimybę dalyvauti priemonėje ir modernizuoti žemės ūkio produktų gamybą. Siekiant sudaryti pareiškėjams lygias galimybes pasinaudoti ES teikiama parama, būtina keisti punkto redakciją.	7.3.3. Pareiškėjas privalo būti įgijęs žemės ūkio srities specialybę arba būti išklausęs pagrindinių ūkininkavimo žinių kursų. Parama taip pat gali būti suteikiama ir pareiškėjui, turinčiam didesnę kaip 2 metų ūkininkavimo patirtį. Šio punkto reikalavimas netaikomas juridiniams asmenims.	Siūloma pritarti
24	ŽŪM	Siūloma pakeisti 4.2.2 punkto redakciją , panaikinant ribojimą gaminti biodujas tik iš ūkyje susidarančių atliekų ir neriboti jų panaudojimo tik valdos reikmėms. Taip skatinant ūkininkus, žemės ūkio bendroves, gyvulininkystės ir paukštininkystės įmones įsirengti biodujų jėgaines.	4.2.2 Biodujų gamyba iš ūkyje susidarančių augalininkystės atliekų bei gyvulininkystės ir paukštininkystės šalutinės produkcijos Pagamintos biodujos gali būti panaudojamos tik valdos reikmėms.	Pasiūlymas diskutuotinas , nes šilumos, elektros energija nėra žemės ūkio veiklos produktas ir nepatenka į EB steigimo sutarties I priedą, be to būtina užtikrinti takoskyras tarp ES fondų. Sprendimas bus priimtas pasikonsultavus su EK. Alternatyvi parama – iš kitų ES fondų.
25	ŽŪM	Siūloma papildyti Tinkamų finansuoti išlaidų sąrašą (6 skyrius) gamintojų, kurie elektros energijos gamybai naudoja atsinaujinančius išteklius elektros įrenginių prie veikiančių elektros tinklų prijungimo paslaugos mokesčiu.	6.2.7. Elektros tinklų prijungimo paslaugos mokestis	Pasiūlymas nepriimtinas , nes vadovaujantis reglamento 1974/2006 55 str. nuostatomis, mokesčiai nepriskiriami prie tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos.

8 priemonė „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“

26	LMSA	Siūlome papildyti Paramos gavėjų ratą (5 skyrius) įtraukiant galimybę paraiškas teikti valstybinių miškų valdytojams, taip pat grupei miško savininkų, bendriems valstybinių miškų valdytojų ir privačių miškų savininkų projektams.	Paramos gavėjai. 5.3. Paramos gavėjai 5.3.1. Privačių miškų savininkai ir jų asociacijos, valstybinių miškų valdytojai , savivaldybės ir jų asociacijos	Galima pritarti siūlymui teikti paramą ir valstybinių miškų valdytojams, tačiau tokiu atveju reikėtų nustatyti tinkamumo kriterijų, kad parama valstybinių miškų valdytojams teikiama tik tuo atveju, jei tai teiks naudą ir privačių miškų savininkams. Bendros privačių miško savininkų paraiškos teikimo būdus (pareiškėjas teikia paraišką kartu su partneriais) galime aptarti priemonės įgyvendinimo taisyklėse. AM pozicija: pritarti LMSA pasiūlymui
----	------	---	--	--

9 priemonė „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“

27	ŽŪM	Antrosios veiklos srities „Gyvulių ir naminių paukščių prekinės vertės didinimas“ panaikinimas priemonėje „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ ir naujos veiklos srities sukūrimas priemonėje „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“. Pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ pareiškėjai gali būti tik pelno siekiantys juridiniai asmenys, negalima padidinti paramos intensyvumo, nes reglamento 1698/2005 28 straipsnio 1 dalyje (a) punkte numatoma, kad investicijos turi gerinti bendrus įmonės veiklos rezultatus.	Priemonė „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ 4. Taikymas ir veiklos sritys: 4.1. „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir rinkodara“; 4.2. Gyvulių ir naminių paukščių prekinės vertės didinimas Priemonė „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ 4. Taikymas ir veiklos sritys: 4.1. Žemės ūkio vandentvarka. 4.2. Žemės konsolidacija. 4.3. Miškų infrastruktūros gerinimas. 4.4. Gyvulių aukciono įkūrimas.	Siūloma pritarti.
----	-----	---	--	--------------------------

II KRYPTIS

2 priemonė „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ (analogiškos pastabos ir priemonei „Pirmas ne žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“)

28	LMSA	Siūlama keisti tinkamumo kriterijų paramai gauti skyriaus 7.5 punktą, greitai augančių želdinių kategoriją papildant selekcinėmis beržo formomis, nes jos auga taip pat greitai, kaip ir drebulė, o nederlingose žemėse dar greičiau.	7.5 punkto lentelėje: Greitai augančios rūšys trumpos apyvartos (plantaciniams) želdiniams: tuopa, drebulė – <i>Populus L., Populus tremula</i> × <i>Populus tremuloides</i> ; baltalksnis – <i>Alnus incana (L.) Moench</i> ; Beržas – <i>Betula L</i>	Siūlama nepritarti. Aplinkos ministerijos pozicija nepritarti LMSA pasiūlymams, nes šiuo metu nėra atrinktų ir aprobuotų beržo formų, tinkančių trumpos rotacijos želdiniams.
29	LMSA	Siūlama keisti tinkamumo kriterijų paramai gauti 7.10 punktą Jei savivaldybių teritorijų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemose mišką vesti nenumatyta, tada rengiamas Kaimo plėtros žemėtvarkos projektas miškui įveisti ne miško žemėje. Jo kaina atskirais atvejais buvo virš 1000 Lt/ha. Siūlama įtraukti šias išlaidas į kompensuojamų sąrašą.	7.10. Miško įveisimo išmoka išmokama pirmaisiais arba antraisiais metais po pasodinimo, atsižvelgiant į tai, kada baigiami miško įveisimo darbai. Miško įveisimo išmoka mokama, kai valstybiniai miškų pareigūnai nustato, kad miškas pasodintas pagal patvirtintą Miško želdinimo ir žėlimo projektą ir jo kokybė atitinka Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus. Jeį buvo reikalinga parengti Kaimo plėtros žemėtvarkos projektą miškui įveisti ne miško žemėje, kompensuojamos jo parengimo faktinės išlaidos.	Neaktualu, nes miškų išdėstymo žemėtvarkos schemos jau yra baigiamos ruošti. Taip pat ši priemonė yra kompensacinio pobūdžio ir joje yra numatytos kompensacinės išmokos, kurios nėra skaidomos. Rengiant Programą buvo gauta EK pastaba kad kaimo plėtros žemėtvarkos projekto parengimas negali būti priskirtas prie tinkamų kompensuoti išlaidų.
III KRYPTIS				
1 priemonė „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“				
30	ŽŪM	7.1 p. Tinkamos finansuoti išlaidos (Siūlymas taikytinas ir priemonėms „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmas“, „Kaimo atnaujinimas“). - įrašyti remonto išlaidas, kadangi pakeitimo / atnaujinimo investicijos 3 kryptyje tinkamos finansuoti.	7.1. Gamybinių ir kitų projektui įgyvendinti būtinų pastatų ir (arba) statinių statyba, bei rekonstrukcija, remontas, įskaitant statybinių medžiagų, įsigijimą ir darbus ūkio būdu.	Siūlama pritarti.
31	ŽŪM	8.1.2 p. Tinkamumo kriterijus paramai gauti 1) Nurodyti, kokioms būtent pajamoms įvestas ribojimas, kad ne mažiau kaip pusė pajamų turi būti gaunama iš žemės ūkio veiklos. 2) Atsisakyti reikalavimo dėl 2 metų (t.y. kad pareiškėjas turi vykdyti žemės ūkio veiklą ir iš jos gauti daugiau kaip 50 proc. pajamų pastaruosius 2	8.1.2. Pareiškėjas, ne mažiau kaip 2 pastaruosius metus iki paraiškos pateikimo turi užsiimti žemės ūkio veikla ataskaitiniais ir (arba) einamaisiais metais , per kuriuos pajamos iš žemės ūkio turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. visų ūkio pajamų arba visų labai mažos įmonės gaunamų pajamų.	Siūlama pritarti. Komentaras: takoskyra su priemone „Parama verslui“ lieka (pagal žemės ūkio veiklos vykdymą/ nevykdymą).

		metus iki paraiškos pateikimo), įrašant „ataskaitiniais ir (ar) einamaisiais“ nes, atsižvelgiant į pirmojo šaukimo rezultatus (pateiktos tik 4 paraiškos), akivaizdu, jog tai reikalavimas, trukdantis įsisavinti šiai priemonei skirtas paramos lėšas.		
32	ŽŪM	<p>8.1.5 p. Tinkamumo kriterijus paramai gauti (Šis siūlymas taikomas ir priemonei „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“)</p> <p>Nors pagal Programą tradiciniai amatai ir amatų centrų steigimas turėtų būti remiami pagal 3 kryptį, tradicinių amatų centrai, susiję su kulinariniu paveldu ir žolininkyste (tradicinio maisto ruošimas, mėsos apdirbimas, aliejaus spaudimas, vaistažolių rinkimas ir kt.) negalės pasinaudoti šia parama dėl priemonėse įvardinto tinkamumo kriterijaus – nebūti susijusiems su produktais, patenkančiais į Sutarties I priedą, gamyba ar perdirbimu.</p> <p>Dauguma tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų yra fiziniai asmenys, todėl jie negali būti remiami ir pagal I kryptį.</p> <p>Taigi, mes siūlome įtraukti išimtis teisės aktų tvarka pripažintų tautinio paveldo produktų, kurie patenka į Sutarties I priedą, gamybai, ir juos remti pagal III kryptį.</p>	8.1.5. Projektas turi būti nesusijęs su produktų (išskyrus teisės aktų tvarka pripažintus tautinio paveldo produktus) , patenkančių į Sutarties I priedą, gamyba ar perdirbimu.	Siūloma pritarti.
33	ŽŪM	<p>8.2.1 ir 8.3.1 p. Tinkamumo kriterijai paramai gauti (Siūlymas taikytinas ir priemonėms „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmas“)</p> <p>Siūloma koreguoti reikalavimą „įsipareigoti išklaudyti specializuotus mokymo kursus bei pateikti tai patvirtinantį sertifikatą iki paramos sutarties pasirašymo“, įrašant reikalavimą būti kompetingumu (kuris taisyklėse būtų detalčiai apibrėžtas ir apimtų išsilavinimą, specializuotų kursų išklausymą, veiklos patirtį).</p>	8.2.1./8.3.1. Pareiškėjas / ne mažiau kaip vienas LMI darbuotojas turėti reikiamą kvalifikaciją turi būti kompetingas projekte numatytos veiklos srityje pagal ŽŪM nustatytus kriterijus arba įsipareigoti išklaudyti specializuotus mokymo kursus ir pateikti tai patvirtinantį sertifikatą iki paramos sutarties pasirašymo.	Siūloma pritarti.

34	ŽŪM	Tinkamumo kriterijai paramai gauti Nustatyti papildomą reikalavimą projekto vykdytojui (ar bent vienam LMI darbuotojui) projekto įgyvendinimo metu išklaustyti verslumo gebėjimų tobulinimo kursus ŽŪM nustatyta tvarka.	1 alternatyva – įtraukti į Programą: 8.2.3. / 8.3.4. Pareiškėjas / ne mažiau kaip vienas LMI darbuotojas išsipareigoja nuo paramos sutarties pasirašymo ŽŪM nustatyta tvarka išklaustyti specializuotus kursus, susijusius su verslumo gebėjimų tobulinimu, ir pateikti tai pagrindžiančius dokumentus iki projekto įgyvendinimo pabaigos. 2 alternatyva - įtraukti šį kriterijų į priemonių įgyvendinimo taisykles	Diskutuoti.
35	ŽŪM	9.1 p. Pirmumo reikalavimas paramai gauti (Siūlymas taikytinas ir priemonei „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“) Siekiant užtikrinti lėšų naudojimo prevencinę kontrolę siūloma pirmąjį kriterijų papildyti taip, kad jis galėtų ne tik paramos besikreipiančiam individualiaja veikla užsiimančiam pareiškėjui, bet ir stambiausiam paramos siekiančios LMI akcininkui.	9.1. Pareiškėjas arba pagrindinis LMI akcininkas nėra gavęs Bendrijos EB investicinės paramos žemės ūkio ir kaimo plėtrai (pagal SAPARD, BPD, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą)	Siūloma pritarti.
2 priemonė „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“				
36	ŽŪM	10 p. Paramos intensyvumas Pritarus tradicinių amatų kaip atskiros veiklos srities išskyrimui, paramos intensyvumą (tik!) tradicinių amatų veiklos sričiai siūloma padidinti iki 60 proc.	10.1. Paramos intensyvumas: 10.1.1. Kai paramos prašoma pirmajai veiklos sričiai finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. 10.1.2. Kai paramos prašoma antrajai veiklos sričiai (tradiciniams amatams ir tradicinių amatų centrams) finansuojama iki 60 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.	Siūloma pritarti.
3 priemonė „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“				
37	ŽŪM	9.5. Pirmumo kriterijai. Atsisakyti termino „tradicinė“, kadangi teisės aktuose nėra <i>tradicinės sodybos</i> apibrėžimo.	9.5. Sukuriama tradicinė sodyba, puoselėjanti kaimo architektūrą, kulinarinį paveldą.	Siūloma pritarti. Atitiktis šiam kriterijui vertinama vadovaujantis Valstybinio turizmo departamento direktoriaus patvirtintu įsakymu.
4 priemonė „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“				

38	ŽŪM	<p>5. Taikymas ir veiklos sritys.</p> <p>1) Būtina nuspręsti, ar tikslinga į remtinus objektus įtraukti: - religinius objektus, jų priklausinius (bažnyčias, koplyčias, klebonijas, pan.), tačiau neremiant kapitalinio remonto.</p> <p>b) sodybas etnografiniuose kaimuose, kurios įrašytos į kultūros paveldo vertybių sąrašus, tačiau priklauso fiziniams asmenims?</p> <p>2) siūlome drenažo sistemų įrengimą ir atnaujinimą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų įrengimą remti kaimuose iki 100 gyventojų, nes yra rizika, kad didžioji priemonės lėšų dalis bus panaudota tik vandentvarkai, nors prioritetas numatytas kaimo paveldui, kt. Be to AM 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymas“ priemonė „<i>Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra</i>“ yra tiesiogiai skirta vandentiekio tinklų renovavimui ir plėtrai, taip pat vandens gerinimo įrenginių statybai ar rekonstrukcijai; jai skirta 1mlrd. 857 mln. Lt (5 kartus daugiau nei skirta KPP „Kaimo atnaujinimui“). Tačiau pagal šią AM programą bus remiamos tik vietovės, kuriose gyvena > 2000 gyventojų.</p>	<p>5. <.> pastatų atnaujinimas (įskaitant etnografiniuose kaimuose esančių sodybų, įrašytų į kultūros paveldo vertybių sąrašus), viešosios infrastruktūros tvarkymas (įskaitant religinių objektų tvarkymą, neatliekant kapitalinio remonto) ar kūrimas (įskaitant drenažo sistemų įrengimą ir atnaujinimą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų įkūrimą kaimuose iki 500 100 gyventojų), istorinę, etnokultūrinę, architektūrinę vertę turinčių kaimo paveldo objektų ir kraštovaizdžio komponentų išsaugojimą ir modernizavimą (tradicinių amatų centrų kūrimą ir plėtrą)</p>	Diskutuotinas.
39	ŽŪM	<p>6. Paramos gavėjai.</p> <p>Siūlome nurodyti, kad galima viešojo ir privataus sektoriaus partnerystė pagal ŽŪM taisyklėse nustatytus reikalavimus.</p>	<p>6.1. Paramos gavėjai – kaimo bendruomenės, VVG, NVO, kiti kaimo vietovėje įsteigti ir (arba) joje veikiantys juridiniai asmenys, savivaldybės ir jų įmonės.</p> <p>6.2. Projektas gali būti teikiamas kartu su partneriu(-iais), atitinkančiu (-iais) ŽŪM nustatytus kriterijus.</p>	Siūloma pritarti
IV LMSA DISKUTUOTINI PASIŪLYMAI				
1 kryptis, 6 priemonė „Žemės ūkio valdų modernizavimas				

40	LMSA	<p>Siūloma pagal trečiąją veiklos sritį (trumpo rotacijos plantacinių želdinių įveisimas) išplėsti paramos gavėjų ratą (5 skyrius. Paramos gavėjai).</p> <p>Pagal esamą redakciją parama negali pasinaudoti kaimo bendruomenės, kooperatyvai ir pan., kurie žemę valdo ir ja disponuoja, tačiau neturi nuosavybės teisės. Atsiranda kaimo bendruomenių, kurios per kitus projektus įsigyja biokuro ruošimo techniką ir norėtų bendrai, o ne kiekvienas atskirai, auginti ir žaliavą.</p>	<p>5 skyrius.</p> <p>Paramos gavėjai - Fizinis ar juridinis asmuo, turintis nuosavų žemės ūkio naudmenų valdantis žemės ūkio naudmenas.</p>	<p>Diskutuotinas, siūlome <i>detaaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje</i> nes suteikiant galimybę paramos kreiptis valdant žemę nuomos ar panaudos pagrindais, ir atsižvelgiant į tai kad pagal galiojančius teisės aktus nuomos ar panaudos sutartį galima bet kada nutraukti, atsirastų rizika dėl veiklos tęstinumo užtikrinimo.</p>
41	LMSA	<p>Siūloma redaguoti punktą „6.3.3. punktą „Sodinukų įsigijimas“.</p> <p>Įsigijimo išlaidas sudaro sodinukų kaina ir jų transportavimo išlaidos. Kadangi praeitame laikotarpyje sodinukų kaina ir jų transportavimo išlaidos buvo išskirtos, tai ir dabar tai reikėtų koreguoti minėtą nuostatą.</p>	<p>6.3.3. Sodinukų įsigijimas (sodinukų kaina ir transportavimo išlaidos).</p>	<p>Diskutuotinas, siūlome <i>detaaliai aptarti sodinukų įsigijimo išmokos sandarą steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje</i> Vadovaujantis reglamento 1974/2006 55 str. nuostatomis, pareiškėjo veiklos sąnaudos (transportavimo sąnaudos) nepriskirtinos prie tinkamų finansuoti išlaidų kategorijai. Be to į sodinukų įsigijimą iš dalies patenka ir išlaidos, susijusios su jų pervežimu iki sodinimo vietos.</p> <p>AM pozicija. Pritarti LMSA pasiūlymui.</p>
1 kryptis, 7 priemonė „Miškų ekonominės vertės didinimas“				
42	LMSA	<p>Antroje veiklos srityje 7.2.1. punkte siūloma atsisakyti miškotvarkos projekto, įtraukiant verslo plano parengimo kompensavimą, nes</p>	<p>7.2. Antroji veiklos sritis</p> <p>7.2.1. Miškotvarkos projekto parengimas</p> <p>Verslo plano parengimas</p>	<p>Diskutuotinas, siūlome <i>detaaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų</i></p>

		<p>miškotvarkos projektas vidutinei miško valdai (3-4ha) neturi jokios prasmės perkant net benzopjūklą, jau nekalbant apie didesnius mechanizmus. Toks projektas niekaip nepagrindžia nei to pirkinio būtinumo, nei jo atsiperkamumo ar panaudojimo efektyvumo.</p>		<p><i>klausimams spręsti posėdyje nes 1698/2005 reglamento 27 str. 2 dalies nuostatos reikalauja, kad investicijos turi būti grindžiamos miškotvarkos planais, o verslo plano parengimas remiamas per bendrąsias išlaidas. Reglamentas leidžia reikalauti miškotvarkos planų nuo tam tikro valdos dydžio, tačiau pagal miškų įstatymą miškotvarkos planai privalo būti rengiami visoms miškų valdoms. Tokia išimtis būtų galima pakeitus Miškų įstatymo nuostatas.</i></p> <p>AM pozicija: Reglamento 27 straipsnio 2 punkte nurodyta, jog turi būti miškotvarkos projektai (planai) (forest management plans).</p>
43	LMSA	<p>Siūloma papildyti 7 skyrių „INVESTICIJŲ RŪŠYS“ jame įtraukiant naują veiklos sritį.</p> <p>Būtina parama veikloms pagal reglamento Nr. 1698/2005 20 straipsnį (iv) p, t.y bendradarbiavimą vystant naujus produktus, procesus ir technologijas ... miškininkystės sektoriuje;</p> <p>Reglamento Nr. 1698/2005 konstatuojamoje dalyje (32) nurodoma, kad „Miškininkystės priemonės turėtų prisidėti prie Bendrijos miškininkystės strategijos įgyvendinimo.“ ES miškų strategijos įgyvendinimo veiksmų plane [COM(2006) 302 final] numatyta remti miškų savininkų asociacijų steigimąsi ir plėtrą (V</p>	<p>7.3. Trečioji veiklos sritis</p> <p>7.3.1 miškų savininkų kooperacija, asocijavimasis ir bendradarbiavimas steigiant privačias girininkijas, vystant naujus produktus, procesus ir technologijas</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detalai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje.</i> Atkreipiame dėmesį, kad miškų ekonominės vertės didinimas remiamas pagal reglamento 1698/2005 20 straipsnio (b) punkto (ii) papunktį ir 27 straipsnį, todėl bendradarbiavimas kuriant naujus produktus, procesus ar technologijas negali būti remiamas pagal šią priemonę. Tokia veiklos sritis galėtų</p>

		pagrindinio veiksmo priemonėse).		<p>būti remiama nebent pagal atskirą priemonę (reglamento 29 str.), tačiau būtina atkreipti dėmesį, kad tai neturėtų būti siejama su asociacijos einamųjų išlaidų dengimu, o priemonės įgyvendinime turi dalyvauti bent du veikėjai-pirminės produkcijos gamintojai ir perdirbimo pramonė. Pati kooperacija ar asocijavimasis nėra naujas procesas. Nepateikus konkrečių pavyzdžių, apie kokius naujus produktus, procesus ar technologijas kalbama, kyla abejonių dėl priemonės tikslingumo ir ar priemonės administravimo kaštai nebūtų didesni už teikiamą naudą.</p> <p>Be to pažymėtina, kad turėtų būti remiamas bendradarbiavimas kuriant naujus produktus, procesus ar technologijas ne tik miškininkystės, bet ir žemės ūkio ir maisto sektoriuose, todėl siūlant naują priemonę reikėtų numatyti lėšas jai finansuoti perskirstant kitų miškų sektoriui skirtų priemonių lėšas.</p> <p>AM pozicija: Pritariame LMSA pasiūlymui, tačiau šią veiklą reikėtų išskirti kaip atskirą priemonę (reglamento 29 straipsnis)</p>
--	--	----------------------------------	--	--

44	LMSA	<p>Siūloma keisti skyrių „Tinkamumo kriterijai ir reikalavimai paramai gauti“ papildant jį galimybe pateikti ne tik nuosavybės teisę įrodančius dokumentus.</p> <p>Grupei privačių valdų, valdomų patikėjimo teise, ugdymo ar rekonstrukcijos darbams pateiktą vieną paraišką pigiau ir paprasčiau administruoti, nei kiekvieno savininko atskirai</p>	<p>8.2. Pirmoji veiklos sritis „Mažos ekonominės vertės medynų pertvarkymas ir jaunuolynų ugdymas“</p> <p>8.2.1. Pareiškėjas turi pateikti privačios miško valdos, kuriai paramos prašoma, nuosavybės arba valdymo___teisę patvirtinančius dokumentus.</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detalai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje.</i></p> <p>Vienas iš sprendimo būdų įgyvendinti partnerystės principą, nes patikėjimo teise (viena iš valdymo teisės rūšių) gali būti valdomas tik valstybinis turtas.</p> <p>Be to, tai prieštarauja reglamento ir miškų įstatymo nuostatomis. 1974 regl. 18 str. nurodyta, kad į veiksmus, skirtus miško ekonominei vertei didinti, įtraukiamos investicijos miškininkystės valdos lygmeniu, o pagal miškų įstatymą miško valda tai nuosavybės teise valdomas miško sklypas. Tačiau svarstytinas miško savininkų dalyvavimas paramos priemonėje įvertinant teisinės galimybes dalyvauti grupei apsijungusių savininkų kaip partneriams.</p> <p>AM pozicija: Nepritariame LMSA siūlymui. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.27 straipsnyje nustatyta, kad nekilnojamojo daikto valdymas atsiranda nuo valdymo įregistravimo viešame registre momento. Daikto valdymas negali būti registruojamas viešame</p>
----	------	---	---	---

				registre, jeigu jame jau yra įregistruota nuosavybės teisė į šį daiktą.
45	LMSA	<p>Siūloma keisti skyrių „Tinkamumo kriterijai ir reikalavimai paramai gauti“ įtraukiant galimybę paramos kreiptis tik jau veikiančioms organizacijoms (asociacijoms, kooperatyvams ir pan.), turinčioms praktinės darbo patirties su privačių miškų savininkais ir galinčiomis racionaliai panaudoti paramai skiriamas lėšas, todėl siūlomas naujas tinkamumo kriterijus.</p>	<p>8.4. Trečioji veiklos sritis 8.4.1. Miškų savininkų asociacijos ir kooperatyvai turi būti įregistruoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir aktyviai veikiančios ne trumpiau kaip 12 mėnesių iki paraiškos pateikimo.</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje</i> Asocijavimasis yra savanoriškas procesas, todėl tai negali būti prievolė gauti paramą. <i>Ar neapribosim naujų kooperatyvų steigimosi?</i> AM pozicija: Tai neturėtų būti priskiriama prie miškų ekonominės vertės didinimo.</p>
46	LMSA	<p>Siūlome keisti 9 skyrių „Prioritetiniai kriterijai“.</p> <p>Remiantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 terminija kooperatyvas yra tik viena iš miško savininkų asocijavimosi formų. Reglamente naudojamas terminas :”forest associations”</p>	<p>9. Prioritetiniai kriterijai</p> <p>9.4. Pareiškėjas yra kooperatyvo miško savininkų asociacijos narys ir (ar) miško savininkų asociacijos, prižiūrinčios ir tvarkančios savo narių miškus.</p> <p>9.5. Pareiškėjas yra daugiau kaip 50 narių turinčios miško savininkų asociacijos, veikiančios ilgiau kaip 12 mėnesių iki paraiškos pateikimo;</p> <p>9.6. Pareiškėjas priklauso asocijuotai struktūrai, pripažintai Europinių privačių miškų savininkus vienijančių organizacijų.</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje,</i> nes teikiant prioritetą asociacijoms, norint gauti paramą, būtų sudaromos priverstinės sąlygos jungtis į asocijijas. AM pozicija: Pritariame tik 9.4 punkto pakeitimui.</p>
47	LMSA	<p>Siūlome keisti 10 skyrių „Paramos intensyvumas“.</p> <p>Aprašyti naują veiklos sritį „Miškų savininkų kooperacija, asocijavimasis ir bendradarbiavimas steigiant privačias girininkijas, vystant naujus produktus, procesus ir technologijas“</p>	<p>10.3. Trečioji veiklos sritis 10.3.1. Parama teikiama iki 80 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. 10.3.2. Didžiausia paramos suma vienam projektui – 80 tūkst. EUR</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje,</i> nes Miškų ekonominės vertės didinimas remiamas pagal reglamento 1698/2005 20 straipsnio (b) punkto (ii)</p>

				<p>papunktį ir 27 straipsnį, todėl bendradarbiavimas kuriant naujus produktus, procesus ar technologijas negali būti remiamas pagal šią priemonę.</p> <p>AM pozicija: Pritariame LMSA pozicijai, jei ši veiklos sritis būtų išskirta kaip atskira priemonė.</p>
1 kryptis, 8 priemonė „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“				
48	LMSA	<p>Siūlome keisti 5 skyrių „Paramos gavėjai“.</p> <p>Dabartinė redakcija užkerta galimybę miško savininkų kooperatyvui (ar privačių miškų girininkijai), kur atskirų savininkų miškai valdomi patikėjimo teise, parengti jos nariams bendrus infrastruktūros gerinimo projektus. Tuo tarpu atskiras projektas kelio gerinimui ar tuo labiau miško sausinimui tik vienos valdos ribose, kai netvarkoma gretimose, praranda prasmę, nes visu keliu vis tiek nebus galima naudotis (jei jis blogas), o griovys nusaugins tik mažus plotus (vidutinė valda nesiekia 4 ha)</p>	<p>5.3.1. Privačių miškų savininkai, naudotojai, ir jų asociacijos, savivaldybės ir jų asociacijos.</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detalai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje,</i> nes patikėjimo teise gali būti valdomas tik valstybinis turtas. Suteikiant galimybę paramos kreiptis miško naudotojams, t.y. asmenims, įgijusiems tik miško naudojimo teisę (nuomos, panaudos pagrindais), ir atsižvelgiant į tai kad pagal galiojančius teisės aktus nuomos ar pan. sutartį galima bet kada nutraukti, atsirastų rizika dėl veiklos tęstinumo užtikrinimo. Įgyvendinimo taisyklėse siūloma numatyti galimybę projektus vykdyti su partneriais.</p> <p>AM pozicija: Nepritariame LMSA pasiūlymui. čia siūlomai naujai naudotojų (asociacijos) sampratai. Be to, siūlome numatyti galimybę pagal trečią veiklos sritį teikti paramą grupei miško</p>

				savininkų bei valstybinių miškų valdytojams.
49	LMSA	Siūloma koreguoti priemonės Paramos gavėjų sąrašą , numatant galimybę teikti paraišką grupei miško savininkų , numatyti paprastą mechanizmą suderinti miško kelių ir hidrografinis tinklo įrengimo formalumus tiek su kaimyninių valdų savininkais, tiek su atsakingomis institucijomis.	5.3. Paramos gavėjai 5.3.1. Privačių miškų savininkai ir jų asociacijos, ir apsijungę miško savininkai, valstybinių miškų valdytojai , savivaldybės ir jų asociacijos	Diskutuotinas , <i>siūlome detalai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje - iškeltą problemą galima būtų išspręsti įgyvendinimo taisyklėse numatant paraiškų pateikimą su partneriu, tačiau diskutuotina ar vykdyti projektą su partneriu yra tikslingiau, nes partneriams turi būti taikomi tie patys tinkamumo reikalavimai, kaip ir pareiškėjui, finansavimą gaus paramos gavėjas, kuris turėtų atsiskaityt su partneriais, informuoti juos apie projekto įgyvendinimo eigą, siųsti jiems Agentūrai teikiamų dokumentų kopijas, bet kokį pakeitimą raštu suderinti su partneriais ir pan.</i> ŽŪM nuomone galime pritarti siūlymui teikti paramą ir valstybinių miškų valdytojams, tačiau tokiu atveju reikėtų nustatyti tinkamumo kriterijų, kad parama valstybinių miškų valdytojams teikiama tik tuo atveju, jei tai teiks naudą ir privačių miškų savininkams. AM pozicija : pritarti LMSA pasiūlymui.

50	LMSA	Siūlytume keisti 7 skyriaus „Investicijų rūšys“ 7.3.1 punktą, numatant galimybę įsigyti miškų infrastruktūros gerinimui reikalingos technikos ir mechanizmų .	<p>7.3. Trečioji veiklos sritis</p> <p>7.3.1 Miškų infrastruktūros gerinimas (išlaidos miško keliams su žvyro dangą, sausinimo grioviams, pralaidoms, tiltams įrengti ir kt. įrenginiams rekonstruoti ar atnaujinti, miško infrastruktūros gerinimui reikalingos technikos įsigijimas);</p> <p>7.3.2. Miškotvarkos projektų ir kitų šios veiklos srities įgyvendinimui reikalingų planavimo ir projektavimo dokumentų parengimo išlaidos;</p> <p>7.3.3. Bendrosios išlaidos;</p> <p>7.3.4. Projekto viešinimo išlaidos.</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje</i>, nes pagal šią priemonę remiantis 1698/2005 reglamento nuostatomis remiamas miško infrastruktūros gerinimas, o ne technikos ir mechanizmų įsigijimas.</p> <p>AM pozicija: pritarti LMSA pozicijai.</p>
2 kryptis, 2 – 3 priemonė „Pirmas (ne) žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“				
51	LMSA	<p>Siūloma keisti priemonėje „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ naudojamą ūkininko apibrėžimą.</p> <p>Įvesti papildomi reikalavimai prarastų pajamų kompensavimo išmokas mokėti tik ūkininkams, kurių pajamos iš žemės ūkio produkcijos sudaro daugiau kaip 50% neatitinka nagrinėjamos priemonės keliamų tikslų, tokio apribojimo nėra reikalaujama ES reglamentuose. Kitų ES valstybių praktikoje nustatytas minimalus 25% pajamų iš žemės ūkio produkcijos dydis.</p> <p>Neaišku kokiais dokumentais ūkininkas turės pagrįsti savo darbo laiko panaudojimą žemės ūkyje. Svarbu išskirti būtent veiklos pajamas, nes ūkininkas gali turėti ir kitokių pajamų, kaip turto pardavimo, paveldėjimo ir pan. Jei nebus pakeista „Ūkininkas“ sąvoka ir atsisakyta perteklinių biurokratinių reikalavimų, tai automatiškai 50% sumažės norinčių žemę apšodinti mišku ir priemonės tikslai nebus</p>	<p>6.2. Ūkininkas (pagal šią priemonę) – fizinis arba privatus juridinis asmuo, kuris didžiąją dalį savo darbo laiko dirba žemės ūkio srityje ir iš žemės ūkio veiklos uždirba bent 25 proc. savo veiklos pajamų.</p> <p>Alternatyva</p> <p>6.2. Ūkininkas (pagal šią priemonę) – fizinis arba juridinis asmuo, kuris didžiąją darbo laiko dalį skiria žemės ūkio veiklai ir iš jos uždirba bent 50 proc. visų savo pajamų bent 2 metus yra deklaravęs želdomus ar želiančius plotus, kurie yra geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės.“</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje</i> Pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 31 str. "ūkininkai" yra asmenys, kurie didžiąją savo darbo laiko dalį skiria žemės ūkio veiklai ir iš jos uždirba didžiąją dalį savo pajamų pagal valstybės narės nustatytus kriterijus. Rengiant Programą buvo nuspręsta, kad reglamente minima didžioji dalis yra daugiau nei 50 proc. Nacionaliniais teisės aktais didžioji dalis apibrėžiama kaip daugiau nei 50 proc.</p> <p>Ūkininko ūkio įstatymas:</p>

		įgyvendinti. Tai įrodo ir praėjusių metų patirtis.		10 straipsnis. Parama ūkininkui 1. Ūkininkui ir jo partneriams, kurių pajamos iš žemės ūkio veiklos per kalendorinius metus yra ne mažesnės kaip 50 procentų visų gautų pajamų, taikomi įstatymų nustatyti lengvatiniai apmokestinimo tarifai. Yra šalių, kurios apibrėžė ties 25 proc.
52	LMSA	Siūloma keisti Paramos intensyvumo skyriaus 9.1 punktą. Dėl išmokų paskirstymo pagal želdinių rūšinę sudėtį. Apsauga aptveriant tvoromis nėra nė kiek blogesnė už individualias apsaugas, todėl neaišku, kodėl savininkai bus verčiami pirkti būtent individualias apsaugas, kuriomis apsaugoti kompaktišką plotą yra brangiau nei tvora.	9.1. punkto lentelėje. Miško įveisimo, priežiūros bei apsaugos kompensacinės išmokos pagal želdinių sudėtį: Ažuolo želdiniai, kai pasodinta ir individualiomis apsaugomis apsaugota ne mažiau kaip 2500 vnt./ha azuolo sodmenų.	Diskutuotinas , <i>siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje</i> Šis modulis Aplinkos ministerijos buvo nustatytas suteikiant galimybę pareiškėjams veisti azuolus ir juos apsaugoti individualiomis apsaugomis. Jei pareiškėjas mano, kad azuolo sodinukams nebūtina individuali apsauga, tai jis gali sodinti azuolus pagal kitą modulį (kietųjų lapuočių).
2 kryptis, 4 priemonė „Miškininkystės potencialo atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas“				
53	LMSA	Siūloma keisti „Paramos gavėjų“ apibrėžimą įtraukiant ir miško valdytojus. . Jei nuo stichinių nelaimių nukentės grupės savininkų miškai (taip dažniausiai ir nutinka), paramą jų atkūrimui paprasčiau administruoti, kai pateiktas vienas projektas patikėjimo teise	4.1.1. Privačių miškų savininkai bei valdytojai , ir valstybinių miškų valdytojai.	Diskutuotinas , <i>siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje.</i> Atkreiptinas dėmesys, kad patikėjimo teise gali būti

		<p>valdomoms valdoms. Be to, miško savininkų kooperatyvai ir privačios girininkijos galėtų ruošti jungtinius projektus savo narių miškams. Tai prisidėtų ir prie kooperacijos propagavimo.</p>		<p>valdomas tik valstybinis turtas. Be to tai prieštarauja reglamento ir miškų įstatymo nuostatomis: 1974 regl. 18 str. nurodyta, kad į veiksmus, skirtus miško ekonominei vertei didinti, įtraukiamos investicijos miškininkystės valdos lygmeniu, o pagal miškų įstatymą miško valda tai nuosavybės teise valdomas miško sklypas. AM pozicija: Nepritariame LMSA siūlymui. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.27 straipsnyje nustatyta, kad nekilnojamojo daikto valdymas atsiranda nuo valdymo įregistravimo viešame registre momento. Daikto valdymas negali būti registruojamas viešame registre, jeigu jame jau yra įregistruota nuosavybės teisė į šį daiktą.</p>
54	LMSA	<p>Siūlome keisti 8 skyrių „PRIORITETINIAI ATRANKOS KRITERIJAI“ Būtų neteisinga neskirti paramos didesnei degimviete (ar pan.). Gamtosauginiu požiūriu maža aikštė mažiau pakenkia ekosistemai, nei didelė, be to, dideliame plotui atkurti lėšų reikia daugiau, o savininkas pajamų jos atkūrimui negauna, draudimo išmokų kol kas irgi nėra.</p>	8.5. Pareiškėjas prašo mažesnės paramos sumos ploto vienetai “	<p>Diskutuotinas, siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje, , nes tai yra paskutinis lemiamas prioritetas pagal kurį galutinai išreitinguojami projektai. Ploto vieneto įvedimas neatspindėtų kriterijaus esmės. Jis galėtų būti taikomas pirmajai</p>

				<p>veiklos sričiai „Stichinių nelaimių ir gaisrų pažeistų miškų atkūrimas ir prevencinės priemonės“, bet kriterijai yra bendri.</p> <p>Alternatyva.</p> <p>Atskirti kriterijus, NMA keisti informacinę sistemą, ŽŪM pertvarkyti projektų vertinimo ir priežiūros sistemą.</p> <p>AM pozicija: pritarti LMSA siūlymui.</p>
2 kryptis, 5 priemonė „Pelno nesiekiančios investicijos miškuose“				
55	LMSA	<p>Siūlome keisti 4 skyriaus „Paramos gavėjai“ apibrėžimą įtraukiant ir miško valdytojus. Asocijuotų asmenų bendrus projektus būtų paprasčiau administruoti, negu kelis atskirus.</p>	<p>4. PARAMOS GAVĖJAI</p> <p>4.1. Privačių miškų savininkai bei valdytojai ir valstybinių miškų valdytojai.</p>	<p>Diskutuotinas, siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje, nes pvz. patikėjimo teise gali būti valdomas tik valstybinis turtas.</p> <p>Be to tai prieštarauja reglamento ir miškų įstatymo nuostatomis:</p> <p>1974 regl. 18 str. nurodyta, kad į veiksmus, skirtus miško ekonominei vertei didinti, įtraukiamos investicijos miškininkystės valdos lygmeniu, o pagal miškų įstatymą miško valda tai nuosavybės teise valdomas miško sklypas.</p>
56	LMSA AM	<p>Siūlome keisti 7 ir 8 skyrius numatant galimybę paramos prašyti visų miškų grupių miškuose, o rekreaciniams miškams suteikti prioritetą.</p>	<p>7.7. Rekreacinės paskirties miško infrastruktūros objektų įrengimas ir gerinimas gali būti remiamas tik HB grupės miškuose (rekreaciniai miškai) remiami visose</p>	<p>Diskutuotinas, siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje,</p>

		<p>Privačių miškų tvarkymo nuostatai (p.15.4) numato galimybę rekreacinius objektus įrengti visų miškų grupių privačiuose miškuose. Žmonės lankosi visuose miškuose, ir juose labai trūksta trumpalaikio poilsio vietų, informacinių rodyklių, tuo tarpu kai kuriuose rajonuose didžiuliai miškų plotai yra privatūs IV grupės miškai. Tačiau žmonės grybauti ir uogauti važiuoja ir į juos. O įrenginiai bus privalomai naudojami visuomenės poreikiams.</p>	<p>miškuose, kuriuose tai leidžia pagal teisės aktų reikalavimus.</p> <p>Prioritetiniai kriterijai 8.5. Rekreacinės miško infrastruktūros įrengimas ir atnaujinimas vykdomas IIB (rekreaciniuose) miškuose.</p>	<p>pritarus reikia keisti prioritetinius reikalavimus. AM pozicija: Siūlome išbraukti 7.7 punktą tuo leidžiant remti rekreacinės miško infrastruktūros objektų įrengimą ir gerinimą visuose miškuose, kuriuose tai leidžiama pagal teisės aktų reikalavimus. Taip pat siūlome papildyti šios priemonės prioritetinius atrankos kriterijus, nurodant, kad miškų rekreacinės infrastruktūros įrengimas ir atnaujinimas vykdomas IIB grupės miškuose.</p>
1 kryptis, 6 priemonė „Miškų aplinkosaugos išmokos“				
57	LMSA	<p>Siūloma keisti 6.4.1 punktą dėl miškotvarkos projekto būtinumo, kai jame suprojektuotas neplynas miško kirtimas.</p> <p>Įstatymai nedraudžia savininkui kirsti neplyną kirtimą vietoj plyno, kirtimo būdo įrodymas yra leidimas miškui kirsti, jis išrašomas pagal biržės atrėžimo dokumentus, kuriuos sudaro biržės brėžinys ir kirstinų medžių, atžymėtų medyne, skaičius ir tūris. Kiek galima iškirsti pirmu atveju nustato “Pagrindinio naudojimo taisyklės”, tam nereikia miškotvarkos projekto pakeitimo.</p>	<p>6.4.1. Pareiškėjas pateikia nustatyta tvarka parengtą, suderintą ir patvirtintą miškotvarkos projektą, kuriame numatytas neplynas iškirtimas, nors pagal teisės aktus tame plote galėtų būti leidžiamas ir plynas iškirtimas plynas kirtimas</p>	<p>Diskutuotinas, <i>siūlome detaliai aptarti steigiamo komiteto miško savininkų klausimams spręsti posėdyje</i></p> <p>Aplinkos ministerijos pozicija: Pritarti LMSA, tačiau reikia koreguoti.</p>

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 M. PROGRAMOS TECHNINIO POBŪDŽIO PAKEITIMAI

2008-06-13

Sutrumpinimai:

ŽŪM – Žemės ūkio ministerija

Programa – Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programa

FM – Finansų ministerija

ŽŪR - Žemės ūkio rūmai

LMSA- Lietuvos miškų savininkų asociacija

AM – Aplinkos ministerija

Nr.	Pasiūlymo iniciatorius	Keitimo objektas (nurodyti keičiamą programos dalį ir punktą), priežastys ir prielaidos	Programos teksto keitimo lyginamasis variantas
I. BENDRŲJŲ APIBRĖŽIMŲ PATIKSLINIMAS			
1.	ŽŪM	<p>Atnaujinimo investicija. Kadangi kai kuriose investicinėse priemonėse gali būti investuojama ne tik į pastatus ar įrangą, o atnaujinimo investicijos yra netinkamos finansuoti, siūloma tikslinti apibrėžimą pagal statybos įstatymo terminus, nes statinio sąvoka yra platesnė, nei pastato.</p>	<p>Atnaujinimo investicija – investicija turimam pastatui statiniui arba įrangai ar jų dalims pakeisti nauju šiuolaikiniu pastatu ar įranga, neišplečiant gamybos pajėgumų daugiau nei 25 proc. ir iš esmės nekeičiant gamybos ar naudojamos technologijos pobūdžio. Nei prieš 30 arba daugiau metų pastatyto ūkinio pastato nugriovimas ir jo pakeitimas šiuolaikiniu pastatu, nei jo kapitalinis remontas nelaikomi atnaujinimo investicija.</p>
2.	ŽŪM	<p>Miškas Siūloma patikslinti apibrėžimą. Pagrindas: LR Terminų banko aprobuotas terminas</p>	<p>Miškas – žemė, kurioje medžių lajų dangą užima daugiau kaip 10 proc. didesnio nei 0,5 ha ploto sklypo, o medžių aukštis siekia ne mažiau kaip 5 metrus, taip pat žemė, kurioje yra medžių, galinčių pasiekti tokį aukštį. medžiai, galintys pasiekti tokias ribas in situ. Prie miško Mišku priskiriami dėl žmogaus veiklos ar gamtinių priežasčių atsiradę laikinai neapželdinti plotai, atsiradę dėl žmogaus veiklos ar natūralių priežasčių, tačiau jei tikimasi, kad jie virs mišku, taip pat atkuriamų miškų teritorijos, kuriose medžių lajų dangą dar nėra pasiekusi, tačiau tikėtina, kad pasieks 10 proc. miško dangos plotą, tačiau tikėtina, kad jį pasieks ir medžiai išaugs iki 5 metrų aukščio. Mišku Prie miško priskiriami miško keliai, priešgaisrinės juostos ir kiti nedideli atviri miško plotai; nacionalinių parkų miškai, gamtos rezervatai ir kitos miške esančios teritorijos draustiniai ir kiti saugomi plotai, turintys turinčios ypatingą aplinkos, mokslinę, istorinę, kultūrinę ar dvasinę vertę. Mišku Prie miško priskiriamos vėjavartos ir vėjalaužos, užimančios didesnę kaip 0,5 ha plotą, kurio plotis siekia daugiau kaip 20 metrų, taip pat plantacijos, auginamos miškų arba apsaugos tikslais. Mišku nepriskiriama Mišku nelaikoma žemė, kuri daugiausia naudojama žemės ūkio tikslams ar miesto reikmėms, taip pat medžių grupės žemės ūkio gamybos ir agrarinės miškininkystės sistemose, miesto parkai ir sodai</p>
3.	ŽŪM	Miškingos vietovės apibrėžimas	<p>Miškingos vietovės Miškėjanti vietovė – prie miško nepriskiriama vietovė, kurios žemės žemė, kuri nepriskiriama miškui ir jos plotas didesnis kaip 0,5 ha, medžių</p>

		Kadangi terminas „miškinga vietovė“ vartojamas priešinga reikšme, siūloma keisti terminu „miškėjanti vietovė“ Siūloma patikslinti apibrėžimą. Pagrindas: LR Terminų banko aprobuotas terminas	aukštis didesnis kaip 5 m, o miško laja uždengia lajos dangą sudaro 5–10 proc. ploto. Miškingoms vietovėms Prie miškėjančių vietovių taip pat priskiriama žemė, kurioje krūmokšniai, krūmai ir medžiai krūmokšnių, krūmų ir medžių dangą sudaro daugiau kaip 10 proc. ploto. Miškėjančia vietovė nelaikoma daugiausia žemės ūkio ar miesto reikmėms naudojama žemė. Į šią sąvoką neįtraukta žemė, kuri daugiausiai naudojama žemės ūkiui ar miesto reikmėms
4.	LMSA	Terminas „miško savininkų asociacija“ naudojamas daugelyje priemonių, o asociacijos apibrėžimo nėra pateikiama. Reglamento Nr. 1698/2005 konstatuojamoje dalyje (32) nurodoma, kad „Miškininkystės priemonės turėtų prisidėti prie Bendrijos miškininkystės strategijos įgyvendinimo.“ ES miškų strategijos įgyvendinimo veiksmų plane [COM(2006) 302 final] numatyta remti miškų savininkų asociacijų steigimąsi ir plėtrą (V pagrindinio veiksmo priemonėse).	Miško savininkų asociacija – tai miško savininkų asociacija, kooperatyvas, privačių miškų girininkija ar kita privačių miškų savininkus vienijanti ir jiems atstovaujanti organizacija, kuri siekia padėti savo nariams pagerinti jų valdomų miškų tvarkymą. KOMENTARAS Pritarti pakeitimui, pateikiant LR Terminų banke aprobuotą miško savininkų asociacijos terminą: Miško savininkų asociacija –privačių miškų savininkus vienijanti ir jiems atstovaujanti organizacija, kuri siekia padėti savo nariams pagerinti jų valdomų miškų tvarkymą.
5.	ŽŪM	Pagal LR Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymą visoje Programoje terminą mikroįmonė keisti terminu labai maža įmonė	mikroįmonė labai maža įmonė
6.	ŽŪM	Įrašyti „Įmonės partnerės“ apibrėžimą pagal LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymą (Žin., 1998, Nr. 109-2993; 2007, Nr. 132-5354), <i>identišką</i> apibrėžčiai, pateiktai 2003 m. gegužės 6 d. <i>Komisijos rekomendacijoje</i> (2003/361/EB) Nr. C(2003)1422.	Įmonė partnerė – įmonė, nepriskiriama susijusioms įmonėms ir tiesiogiai ar netiesiogiai (per vieną ar kelias susijusias įmones) turinti nuo 25 iki 50 procentų kitos įmonės akcijų, pajų ar kitokių dalyvavimą įmonės kapitale žyminčių kapitalo dalių arba tiesiogiai ar netiesiogiai (pagal balsavimo sutartį, balsavimo teisės perleidimo sutartį, įgaliojimą ir pan.) turinti nuo 25 iki 50 procentų visų kitos įmonės dalyvių balsų.
7.	ŽŪM	Įrašyti „Savarankiškos įmonės“ apibrėžimą pagal LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (Žin., 1998, Nr. 109-2993; 2007, Nr. 132-5354), <i>identišką</i> apibrėžimui, pateiktam 2003 m. gegužės 6 d. <i>Komisijos rekomendacijoje</i> (2003/361/EB) Nr. C(2003)1422.	Savarankiška įmonė – įmonė, kuri nepriskiriama prie partnerinių arba susijusių įmonių.

8.	ŽŪM	<p>Įrašyti „Susijusių įmonių“ apibrėžimą pagal LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (Žin., 1998, Nr. 109-2993; 2007, Nr. 132-5354), <i>identišką</i> apibrėžimui, pateiktam 2003 m. gegužės 6 d. <i>Komisijos rekomendacijoje</i> (2003/361/EB) Nr. C(2003)1422.</p>	<p>Susijusios įmonės – įmonės, kurias sieja kuris nors iš šių ryšių:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) viena įmonė turi daugumą dalyvių balsų kitoje įmonėje; 2) viena įmonė turi teisę skirti ir atšaukti daugumą kitos įmonės valdymo ar priežiūros organo narių ar administracijos pareigūnų; 3) įmonė turi galimybę daryti lemiamą poveikį kitai įmonei dėl sutarčių, sudarytų su šia įmone, arba dėl šios įmonės steigimo dokumentų nuostatų; 4) įmonė, kuri dėl sutarčių, sudarytų su kitos įmonės dalyviais, kontroliuoja daugumą šios įmonės dalyvių balsų; 5) dėl to paties fizinio asmens ar kartu veikiančių fizinių asmenų veiklos susiformavę aukščiau nurodyti įmonių ryšiai, jei šios įmonės verčiasi tokia pačia veikla ar tokios pačios veiklos dalimi toje pačioje atitinkamoje rinkoje ar susijusiose rinkose.
9.	ŽŪM	<p>Tautinio paveldo produktai. Įterpti <i>tautinio paveldo produktų</i> apibrėžimą pagal Tautinio paveldo produktų įstatymą (Žin., 2007, 77-3043).</p>	<p>Tautinio paveldo produktai – nustatyta tvarka sertifikuoti tradiciniai gaminiai, tradicinių veislių augalai ir gyvūnai bei jų produktai, tradicinės paslaugos, pasižymintys istoriškai Lietuvoje ar jos atskirame etnografiniame regione susiformavusia produkto tradicine forma, sudėtimi ir kitais specifiniais kokybiniais ypatumais.</p>
10.	ŽŪM	<p>Tradicinis amatas. Įterpti dalį <i>tradicinio amato</i> apibrėžimo pagal Tautinio paveldo produktų įstatymą (Žin., 2007, Nr. 77-3043). Nerašyti antrosios įstatyme pateiktos apibrėžimo dalies („<...> <i>Tradiciniams amatams priskiriamas tradicinių gaminių gaminimas, tradicinių veislių augalų ir gyvūnų veisimas bei auginimas, jų produktų gavyba, gamtos gėrybių rinkimas ir perdirbimas, tradicinių paslaugų teikimas</i>”), nes ne visos iš išvardytų veiklų gali būti remiamos pagal Programos 3 krypties priemonės.</p>	<p>Tradicinis amatas – individuali ar kolektyvinė veikla, pagrįsta iš kartos į kartą perduodama patirtimi ir specialiais įgūdžiais, skirta kurti ir realizuoti tautinio paveldo produktus.</p> <p>TPP skyriaus komentaras: tradicinio amato sąvoka apibrėžta Tautinio paveldo produktų įstatymu todėl pateikiamas apibrėžimas būtų naujas ir neatitiktų Tautinio paveldo produktų įstatymo nuostatų.</p>
11.	ŽŪM	<p>Tradicinių amatų centras. Atsižvelgiant į Tautinio paveldo produktų įstatymą (Žin., 2007, Nr. 77-3043), koreguoti Programoje pateiktą <i>tradicinių amatų centro</i> apibrėžimą.</p>	<p>Tradicinių amatų centras – įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas viešasis ar privatus juridinis asmuo, propaguojantis ir vystantis tradicinius amatus, nustatytus pagal nacionalinę teisę tenkinantis tradicinių amatų amatininkų interesus, besirūpinantis tradicinių produktų gamyba ir plėtra, teikiantis tradicinių amatų mokymo, konsultavimo, eksperto ir kitas paslaugas.</p>
II. BENDROSIOS NUOSTATOS IR HORIZONTALŪS VISOMS PRIEMONĖMS PAKEITIMAI			

12.	ŽŪM	<p>8 p. (10 p.) po žodžio „projektas“ įterpti žodžius „ar paraiška“, kadangi šiuo punktu apibrėžiamos nuostatos tiek investicinėms tiek kompensacinėms priemonėms.</p>	<p>108. Prioritetiniai atrankos kriterijai bus taikomi tiems projektams ar paraiškoms, kurie atitiks visus tinkamumo kriterijus paramai gauti (projektų mastas gali būti susiaurintas ar išplėstas per ekonominio gyvybingumo kriterijus). Jeigu projektuose ar paraiškose numatytos paramos sumos poreikis yra didesnis negu leidžia priemonės biudžetas, projektai ar paraiškoms, kurie tenkins pirmąjį prioritetinį atrankos kriterijų, bus atrinkti pirmi. Jeigu likusiems projektams ar paraiškoms dar bus likę biudžeto lėšų, bus taikomas antrasis prioritetinis atrankos kriterijus ir t.t., kol biudžeto lėšų užteks projektams ar paraiškoms, atitinkantiems tam tikrą prioritetinį kriterijų. Tokiu atveju iš šių projektų ar paraiškų bus atrinkti tie, kurie atitiks kitą atrankos prioritetinį kriterijų po prieš tai buvusiojo. Prireikus, atranka bus užbaigta paskutiniu atrankos prioritetiniu kriterijumi.</p>
13.	ŽŪM	<p>16 p. Paprastos atnaujinimo investicijos. Vadovaujantis 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 55 straipsniu, kuriame numatyta, kad parama paprastosioms pakeitimo investicijoms negali būti skiriama investicijų žemės ūkio sektoriuje atveju, bei EK atstovams pritarus, paprastųjų pakeitimo investicijų draudimo netaikyti Programos 3 ir 4 kryptių priemonėms, susijusioms tik su ne žemės ūkio veiklos skatinimu.</p>	<p>16. Investicijų žemės ūkio sektoriuje atveju paprastosios investicijos laikomos netinkamomis finansuoti</p>
14.	ŽŪM	<p>Kadangi įgyvendinant Programą vadovaujamosi LRV patvirtintu probleminių regionų sąrašu, nuostatą „probleminiai regionai, nustatyti pagal ŽŪM taisyklės“ keisti į „probleminiai regionai, nustatyti pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus“.</p>	<p><...> mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje ir (arba) probleminiame regione, nustatyta pagal ŽŪM taisyklės nustatytuose pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus.</p>
15.	ŽŪM	<p>Priemonių punkte „Sankcijos“. Siūlome keisti dėl aiškumo ir suderinamumo tarp Lietuvos kaimo plėtros programos priemonių ir šių priemonių įgyvendinimo taisyklių nuostatų, kurios nustato sankcijas.</p>	<p>13. Sankcijos Jei Agentūra nustato aplaidumo, projekto ir (arba) verslo plano reikalavimų nesilaikymo atvejį ar apie tokį atvejį sužino iš kitų šaltinių, Agentūra turi teisę inicijuoti paramos teikimo sustabdymo procedūrą ir (arba) reikalauti gražinti visą suteiktą paramą. Paramos gavėjui nesilaikant teisės aktų reikalavimų ar pažeidžiant paramos sutarties sąlygas, numatomos trys privalomų sankcijų rūšys: paramos sumažinimas, paramos neskrymas ir (arba) paramos susigrąžinimas. Konkrečias sankcijų taikymo sąlygas numato šios priemonės įgyvendinimo taisyklės.</p>

III. PROGRAMOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

I KRYPTIS

„Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas“

2 priemonė „Naudojimosi konsultavimo paslaugomis“

16	ŽŪM	7.2. punkte patikslinta reikalavimo paramos gavėjams dėl naudojimosi konsultavimo paslaugomis tvarkos formuluotė.	7.2. Paramos gavėjams užsiimantiems žemės ūkio ir miškų ūkio veikla konsultavimo paslaugos turi apimti ne mažiau nei teisės aktų nustatytus valdymo reikalavimus ir geros žemės ūkio bei aplinkosaugos sąlygas, numatytas reglamento (EB) Nr. 1782/2003 4 ir 5 straipsniuose bei III ir IV prieduose ir darbo saugos standartus, grindžiamus teisės aktais. Šie paramos gavėjai paramą pagal trečiąją, ketvirtąją ir penktąją veiklos sritis gali gauti tik pateikę paraišką konsultavimo paslaugoms pagal pirmąją ir (ar) antrąją veiklos sritis.
17	ŽŪM	Patikslinta 8.2 punkto formuluotė dėl prioriteto taikymo pareiškėjams pagal trečiąją veiklos sritį (agrarinė aplinkosauga)	8.2. Prioritetas konsultavimo paslaugų finansavimui gauti pagal trečiąją veiklos sritį teikiamas pareiškėjams, dalyvaujantiems agrarinės aplinkosaugos priemonėse, kai agrarinės aplinkosaugos veiksmai atliekami didesniame nei minimalus plotas ¹ pradedant nuo didžiausio ploto dydžio, kuris matuojamas ha.

5 priemonė „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“

18.	ŽŪM	Siekiant sukonkretinti pagal priemonę galimas daryti investicijas siūloma priemonės aprašymo 6 punkto pataisa.	<p>6. TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS</p> <p>6.1. išlaidos Gamybinių pastatų ir (arba) statinių statybai bei rekonstrukcijai, įskaitant statybinių medžiagų įsigijimą ir darbams skirtas išlaidas pagal ŽŪM nustatytus didžiausiuosius įkainius (vykdant statybas ūkio būdu).</p> <p>6.2. Naujos žemės ūkio technikos, įrangos, technologinių įrenginių ir įrangos bei, kompiuterinės ir programinės įrangos, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas pirkimas pagal rinkos turto vertę.;</p> <p>6.3. Valdos infrastruktūros plėtra (vietinių vandentiekio ir kanalizacijos sistemų, žemės ūkio drenažo, artezinių gręžinių, laistymo įrenginių įrengimas bei rekonstrukcija), susijusi su žemės ūkio produktų gamyba, perdirbimu ar paslaugomis žemės ūkiui ir paruošimu realizacijai.</p> <p>6.4. Bendrosios išlaidos.</p> <p>6.5. Parama neteikiama investicijoms į cukrinių runkelių auginimą. Parama nebus teikiama investicijoms į bitininkystės, vaisių ir daržovių sektorius, jei tokia parama gali būti skiriama iš kitų fondų. Jeigu pareiškėjas yra vaisių ir daržovių gamintojų organizacijos narys, jam parama negali būti skiriama.</p> <p>6.5. Parama neskiriama specializuotiems cukrinių runkelių derliaus ėmimo metodams.</p> <p>6.6. Parama neskiriama investicijoms į bitininkystę.</p>
-----	-----	--	---

II KRYPTIS „Aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas“

¹ Minimalus ploto dydis nustatomas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

2 priemonė. „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“			
19.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Siekiant skatinti miškų veisimą mažiau miškingose šalies teritorijose, siūlome priemonėje „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ numatyti papildomą prioritetinį atrankos kriterijų. Šis kriterijus turėtų būti išdėstytas po 8.3 punkto.	8.1. Pareiškėjas iki šiol nėra gavęs Bendrijos paramos miškui įveisti. 8.2. Miškas (išskyrus trumpos rotacijos plantacinius želdinius) veisiamas fiziniams asmenims nuosavybės teise priklausančioje žemės ūkio paskirties žemėje. 8.3. Apželdinama mažiau palanki ūkininkauti vietovė arba žemė, kurios derlingumas įvertintas iki 32 balų, taip pat karstinių įgriuvų regione esanti žemė. 8.4. Miškas veisiamas mažesnio miškingumo teritorijoje (rajone). 8.45. Numatomų veisti želdinių sudėtyje yra 50 proc. ir daugiau ažuolų. 8.56. Žemės sklypai, kuriuose numatoma įveisti mišką, suformuoti žemės konsolidacijos projekte.
3 priemonė. „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“			
20.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Siūlome priemonėje „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ numatyti papildomą prioritetinį atrankos kriterijų privačių žemių savininkams. Šis prioritetas turėtų būti antras pagal svarbą.	8.1. Pareiškėjas iki šiol nėra gavęs Bendrijos paramos miškui įveisti. 8.2. Miškas (išskyrus trumpos rotacijos plantacinius želdinius) veisiamas fiziniams asmenims nuosavybės teise priklausančioje žemėje. 8.23. Želdinamas miškas yra ne trumpos rotacijos plantaciniai želdiniai. 8.34. Apželdinamos mažiau palankios ūkininkauti vietovės ir kitos teritorijos, kurių žemės derlingumas vertinamas iki 32 balų, apleista žemė ir karstinių įgriuvų regiono žemė. 8.45. Numatomų įveisti želdinių bent 50 proc. sudaro ažuolai. 8.56. Žemės sklypai, kuriuose numatoma įveisti mišką, suplanuoti žemės konsolidacijos projekte.
21.	ŽŪM	Siūloma įtraukti į 7.4.3 punkte nurodytų trumpos rotacijos augalų sąrašą baltalksnį, nes jis auga greičiau už drebulę, todėl ir jis gali būti veisiamas.	7.4.3. Parama teikiama trumpos rotacijos plantacinių želdinių veisimui, kurių laikas tarp 2 kirtimų ne ilgesnis kaip 5 metai (gluosnis, karklas – Salix L; drebulė (Populus emula L., populus tremula*Populus tremuloides),) baltalksnis Alnus incana (L.)
6 priemonė. „Miškų aplinkosaugos išmokos“			
22.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Patikslinti priemonės „Miškų aplinkosaugos išmokos“ 6.3.1 punktą, nurodant, kad kertinės miško buveinės plotas turi būti ne mažesnis kaip 0,5 ha. Tokį plotą nustatyti siūlome todėl, kad didelė dalis kertinių miško buveinių yra išskirtos mažesniuose kaip 1 ha plotuose.	6.3.1. Pareiškėjas pateikia Valstybinės miškotvarkos tarnybos pažymą, kurioje nurodyta, kad pareiškėjo valdoje, kuriai prašoma paramos, nustatyta ne mažesnio kaip ± 0.5 ha ploto KMB, miško savininko valda priskiriama III arba IV miškų grupei ir medynas, kuriame nustatyta KMB, yra pasiekęs tai miškų grupei nustatytą mažiausią amžių pagrindiniam kirtimui.
9 priemonė „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves (Mažiau palankios ūkininkauti vietovės)“			
23	ŽŪM	Priemonės tinkamumo kriterijus papildyti	5.8. Įsipareigojimų laikotarpiu Komisijos reglamento (EB) Nr. 1975/2006 10

		<p>nuostata – Įsipareigojimų laikotarpiu Komisijos reglamento (EB) Nr. 1975/2006 10 straipsnio 6 dalies nuostatos netaikomos.</p> <p>Taip siekiama aiškiai atsisakyti minėto punkto, kuris teigia, kad „įsipareigojimų laikotarpiu sklypai, už kuriuos teikiama parama, negali būti keičiami, išskyrus specialius kaimo plėtros programoje numatytus atvejus, taikymo“.</p>	straipsnio 6 dalies nuostatos netaikomos.
III KRYPTIS „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“			
1 priemonė. „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“			
24		<p>Stovyklavietė. Vadovaujantis Turizmo įstatymo 16 str. keičiame „Stovyklavietės“ apibrėžimą į „Turistinė stovyklos paslauga“</p>	
25.	ŽŪM	<p>4.2 p. Veiklos įvairinimo sritys (siūlymas taikytinas ir priemonei „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“). Siekiant sudaryti galimybę priemonės įgyvendinimo taisyklėse koreguoti neremtinų veiklų sąrašą (praplėsti, siaurinti, keisti), atsižvelgiant į tai, kad LRV nutarimas dėl neremtinų veiklų sąrašo netekęs galios, keičiamas 4.2 punktas neremtinų veiklų sąrašą nurodant kaip minimalų, bet ne baigtinį.</p>	<p>4.2. Pagal šią priemonę neremiamos šios veiklos: <...>(iš netekusio galios LRV nutarimo) 4.2. Pagal šią Priemonę neremiamos ŽŪM nustatytos veiklos, apimančios bent jau medžioklę bei medžioklės patirties skleidimą ir kitas susijusias paslaugas, alkoholinių gėrimų, tabako, ginklų ir šaudmenų gamybą, didmeninę ir mažmeninę prekybą, finansinį tarpininkavimą ir pagalbinę finansinio tarpininkavimo veiklą, draudimo ir pensijų lėšų kaupimą, nekilnojamojo turto operacijas, teisinę veiklą, azartinių lošimų ir lažybų organizavimo veiklą, pagal KPP 1–2 krypties priemones remiamas veiklas, kaimo turizmo ir stovyklaviečių veiklą, bei žuvininkystę ir kitas susijusias veiklas, remiamas pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programą.</p>
26.	ŽŪM	<p>9.1-9.5 p. Pirmumo reikalavimai Tikslinamos pirmumo reikalavimų formuluotės: - nurodomos konkrečios programos; - pirmumas teikiamas tik tradiciniams amatams. Tai suteiks aiškumo vertinant projektų pirmumą, nes nėra reglamentuotos netradicinių amatų sąvokos ir todėl ji galėtų</p>	<p>9.1. Pareiškėjas nėra gavęs Bendrijos EB investicinės paramos žemės ūkio ir kaimo plėtrai (pagal SAPARD, BPD, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą); 9.2. prašoma paramos tradicinių amatų plėtrai; 9.3. Pareiškėjas ir (arba) mikroįmonės labai mažos įmonės vadovas yra moteris; 9.4. Pareiškėjas yra ūkininkas ir (arba) mikroįmonės labai mažos įmonės vadovas iki 40 metų amžiaus; 9.5 Projektas įgyvendinamas mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje ir (arba) probleminiame regione, nustatytame pagal ŽŪM taisykles nustatytuose pagal</p>

		apimti įvairiausių veiklą (pvz. automobilių remonto amatas (rankų darbas, perduotas iš kartos į kartą, t.t...) - išbraukiami žodžiai „nustatyta pagal ŽŪM taisyklės“, nes vadovaujama LRV nutarimu.	<i>Lietuvos Respublikos teisės aktus.</i>
27.	ŽŪM	Takoskyros (korekcijos taikytinos ir priemonei „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“) Vadovaujantis naujausia FM pateikta informacija, pagal ES struktūrinės paramos atskiras veiksmų programas koreguojamos takoskyros	Takoskyra su ES struktūriniais fondais nustatyta pagal šiuos kriterijus: -paramos rūšį: ERPF parama teikiama mažoms ir vidutinėms įmonėms, <i>suteikiant joms galimybes pasinaudoti</i> finansinės inžinerijos priemonėmis (<i>labai mažomis paskolomis</i> (mikrokreditais), garantijomis, rizikos kapitalo fondais). -veiklos sritį: ERPF parama skirta verslo aplinkai gerinti: investicijoms į naujus įrenginius ir technologijas, elektroninio verslo sprendimus, verslo proceso valdymą, energijos auditą įmonėse, siekiančiose didinti veiklos produktyvumą ir gerinti savo veiklos kokybę, taip pat verslo aplinkai gerinti (duomenų bazėms kurti, rinkai nustatyti rinkos tyrimams, verslo informacijos, <i>skirtos verslui</i> , sklaidos ai verslui – seminarams, konferencijoms ir t.t. pan. organizuoti kurti , <i>verslo asociacijų ir verslo informacijos centrų bendradarbiavimui</i> su kitomis susijusiomis institucijomis <i>ir keitimasisosi patirtimi ir t.t. pan. veikloms iniciuoti) ir konkurencingumo didinimo projektams finansuoti (įvairių sektorinių ir visapusių konkurencingumo studijų rengimui, Lietuvos verslo aplinkos įvaizdžio gerinimo priemonėms iniciuoti ir pan.)</i> Taip pat ERPF parama teikiama verslo aplinkos infrastruktūrai <i>gerinti</i> – (<i>parama skiriama ne kaimo vietovėse esančių verslo inkubatorių ir informacinių centrų plėtrai ne kaimiškose vietovėse –kai galutiniai paramos gavėjai: – savivaldybės, verslo informaciniai centrai, verslo inkubatoriai).</i>
2 priemonė. „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“			
28.	ŽŪM	Priemonės apibūdinimas. Siekiant patikslinti priemonės aprašymą 5 pastraipoje po žodžių „Kaimo gyventojas, prašantis paramos“ įrašomi žodžiai „individualios ne žemės ūkio veiklos, vykdomos pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymėjimą, plėtrai, tačiau nesteigiantis įmonės“<...>	Kaimo gyventojas, prašantis paramos individualios ne žemės ūkio veiklos, vykdomos pagal nuolatinio Lietuvos gyventojų individualiosios veiklos pažymą ar verslo liudijimą, plėtrai, tačiau nesteigiantis įmonės , turi turėti atitinkamą kompetenciją ir patirtį toje ne žemės ūkio veiklos srityje, kurioje prašo paramos
29.	ŽŪM	4.1, 4.2 ir 5.2 p. Veiklos sritys ir taikymas. 1. Performuluojamos dabartinės veiklos sritys, kadangi 2-oji veiklos sritis šiuo metu patenka į 1-ąją.	4.1.Pirmoji veiklos sritis Parama teikiama skiriama <i>skiriama</i> ne žemės ūkio srities veiklai, įskaitant paslaugas <i>ir produktų, nepatenkančių į Sutarties I priedą, nedidelės apimties gamybą. Tam, kad gamyba būtų remiama pagal šią Priemonę, galutinis gaminamas ir (arba) numatytas</i>

		2. Atskirąją veiklos sritimi išskiriami tradiciniai amatai ir pelno siekiantys amatų centrai.	gaminti produktas turi nepatekti į Sutarties I priedą; 4.2. Antroji veiklos sritis Produktų, nepatenkančių į Sutarties I priedą, nedidelės apimties gamyba. Parama skiriama tradiciniams amatams ir amatų centrų kūrimui (pelno siekiantiems projektams). 5.2. Pagal antrąją veiklos sritį Mikroįmonė, kaip tai yra apibrėžta priemonės aprašymo 5.1.1 punkte.
30.	ŽŪM	5.1.1 ir 5.1.2 p. Paramos gavėjai. Koreguojamas 5.1.1 punktas pagal teisinius terminus. Papildomas 5.1.2. punktas įrašant „individualios ne žemės ūkio veiklos plėtrai (nesteigiant įmonės)“.	5.1.1. pelno siekiantis privatus juridinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei (mikroįmonė – ei) keliamus reikalavimus , galinti užsiimti gamybine ir (arba) komercine veikla, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) metinis balansas neviršija 2 mln. EUR. 5.1.2. Kaimo gyventojas o individualios ne žemės ūkio veiklos plėtrai (nesteigiant įmonės).
31.	ŽŪM	9.1, 9.2, 9.4 ir 9.6 p. Atrankos pirmumo reikalavimai. Koreguojami pirmumo reikalavimai: 9.2 punkte įrašomas žodis „tradicinių“. Ši korekcija suteiks aiškumo vertinant projektų pirmumą, nes nėra reglamentuotos netradicinių amatų sąvokos ir todėl ji galėtų apimti įvairiausių veiklą (pvz. automobilių remonto amatas (rankų darbas, perduotas iš kartos į kartą, t.t....)) 9.4 punkte išbraukiami žodžiai „nustatyta“ pagal ŽŪM taisyklės“, nes vadovaujamosi LRV nutarimu. 9.6 punktas prieštarauja priemonės tikslui – skatinti verslo kūrimąsi.	9.1. Pareiškėjas nėra gavęs Bendrijos EB investicinės paramos žemės ūkio ir kaimo plėtrai (pagal SAPARD, BPD, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą); 9.2. Prašoma paramos tradicinių amatų plėtrai; 9.4. Projektas įgyvendinamas mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje ir (arba) probleminiame regione, nustatytame pagal ŽŪM taisyklės – nustatytuose pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus ; 9.6. Pareiškėjas yra mikroįmonė labai maža įmonė , registruota ir veikianti kaimo vietovėje ne mažiau kaip 2 dvejus pastaruosius metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos (netaikoma kaimo gyventojams ir fiziniams asmenims, steigiantiems labai mažas įmones) arba pareiškėjas yra kaimo gyventojas, įregistravęs žemės ūkio valdą kaimo vietovėje ir užsiimantis individualiąja ne žemės ūkio veikla ne mažiau kaip dvejus pastaruosius metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos (netaikoma veikiančioms labai mažoms įmonėms ir fiziniams asmenims, steigiantiems labai mažas įmones).
3 priemonė. „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“			
32	ŽŪM	Stovyklavietė. Vadovaujantis Turizmo įstatymo 16 str. keičiame „Stovyklavietės“ apibrėžimą į „Turistinė stovyklos paslauga“	Stovyklavietė – rekreacinėse teritorijose, žemės ūkio, miško ar kitos paskirties žemėje trumpalaikiam poilsiui ir (ar) nakvynei palapinėse ar gyvenamosiose automobilių priekabose įrengta teritorija, kurioje turi būti sudaromos sąlygos palapinėms statyti, higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti. Joje gali būti išdėstoma: lauko baldai,

			<p>pavėsinės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai, automobilių stovėjimo aikštelės, laūžavietės, tualetai, informacijai skirti statiniai.</p> <p>Turistinės stovyklos paslauga – trumpalaikio poilsio organizavimas ir (ar) nakvynės suteikimas palapinėse ar apgyvendinimui skirtose patalpose rekreacinėse teritorijose, žemės ūkio, miško ar kitos paskirties žemėje įrengtoje stovyklavietėje. Stovyklavietėje privalo būti nustatytos vietos palapinėms statyti ir įranga maistui ruošti, higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti bei aktyviam poilsiui organizuoti.</p>
33.	ŽŪM	<p>Veiklos tikslas. Dėl termino „lietuviškašias“ neapibrėžtumo reikalinga koreguoti 3.3.2 punktą išbraukiant šį žodį.</p>	<p>3.3.2. Saugoti kaimo paveldą, atkuriant arba kuriant naujas sodybas, puoselėjančias lietuviškašias architektūros ir kulinarijos tradicijas.</p>
34.	ŽŪM	<p>Veiklos sritys ir taikymas. Pritarus apibrėžimo „stovyklavietė“ keitimui į „turistinės stovyklos paslauga“: 4.2 p. Antrosios veiklos srities „Stovyklaviečių kaimo vietovėse įkūrimas ir plėtra (išskyrus miško vietoves)“ pavadinimą rašyti taip: „turistinių stovyklų kaime kaimo vietovėse įkūrimas ir plėtra (išskyrus miško vietoves)“. Terminas keičiamas unifikuojant pagal turisto įstatymą.</p>	<p>4.2 p. Stovyklaviečių Turistinių stovyklų kaimo vietovėse įkūrimas ir plėtra (išskyrus miško vietoves)“.</p>
35.	ŽŪM	<p>Tinkamumo kriterijus 8.2.3 p. Siekiant suvienodinti Programoje vartojamas sąvokas su Turizmo įstatyme vartojamomis sąvokomis reikalinga koreguoti 8.2.3 punktą, įrašant žodį „kambarių“.</p>	<p>8.2.3. Įgyvendinus investicijas kaimo turizmo sektoriuje, kambarių (numerijų) skaičius apgyvendinamosiose patalpose privalo neviršyti Turizmo įstatyme nustatyto skaičiaus.</p>
4 priemonė. „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“			
36.	ŽŪM	<p>5. Taikymas ir veiklos sritys Koreguojant dviprasmybę po žodžių „įskaitant drenažo sistemų įrengimą ir atnaujinimą“ dėti ne kabliataškį o kablelį. Nes pagal dabartinę redakciją tik vandens tiekimo ir nuotekų projektams būtų taikomas teritorijos apribojimas iki 500 gyventojų, o drenažo sistemoms – iki 6000.</p>	<p>5. Ši priemonė yra skirta užtikrinti kaimo vietovių atnaujinimą ir plėtrą: <...> viešosios infrastruktūros tvarkymą ar kūrimą (įskaitant drenažo sistemų įrengimą ir atnaujinimą; geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų įrengimą kaimuose, turinčiuose iki 500 gyventojų), <...>“.</p>
37.	ŽŪM	<p>6. Paramos gavėjai. 6.1 punkte siūloma pataisa, nes neteisingai</p>	<p>Paramos gavėjai – kaimo bendruomenės, vietos veiklos grupės, nevyriausybinės organizacijos, kiti kaimo vietovėje įsteigti ir (arba) joje veikiantys juridiniai asmenys,</p>

		vartojama sąvoka „savivaldybės ir jų institucijos“ įrašant „savivaldybių įmonės“. Pagal Vietos savivaldos įstatymą savivaldybių institucijos – savivaldybės taryba, savivaldybės administracijos direktorius.	savivaldybės ir jų institucijos įmonės.
38.	ŽŪM	Tinkamos finansuoti išlaidos. 7.5. punkte išbraukti žodžius „įsigijimas ir darbų išlaidos (įskaitant atvejus kai statybos vykdomos ūkio būdu)“, kadangi statybos būdai yra nustatyti Statybos įstatyme.	7.5. Statybinių medžiagų įsigijimas ir darbų išlaidos (įskaitant atvejus, kai statybos vykdomos ūkio būdu).
39.	ŽŪM	8. Tinkamumo kriterijai ir reikalavimai paramai gauti 8.4 Projektas turi būti viešas (ne pelno). Siekdami aiškumo dėl remtinių projektų pobūdžio siūlome papildyti 8.4 punktą žodžiais „teikiantis visuomeninę naudą“.	8.4 Projektas turi būti viešas (ne pelno), teikiantis visuomeninę naudą.
40.	ŽŪM	9. Prioritetiniai kriterijai Siūlome keisti kriterijų eiliškumą: - pirmuoju kriterijumi nustatyti projekto atitiktį patvirtintai VVG strategijai - buvusį pirmąjį kriterijų – trečiuoju.	9.1. 3. Prašoma paramos veiklai, kuri atitinka VVG vietos plėtros strategiją, patvirtintą Žemės ūkio ministerijos. 9.2 Pareiškėjas – kaimo bendruomenė. 9.3. 4. Projektas apima kultūros paveldo objektų, įtrauktų į nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašą, atnaujinimą (išsaugojimą, restauraciją, renovaciją ir pa(si)keitimą).
41.	ŽŪM KPD	10. Paramos intensyvumas - Siūlome nurodyti, kad paramos intensyvumas skiriasi priklausomai nuo įgyvendinimo metodo („Leader“ arba „iš viršaus“) arba partnerių dalyvavimo. - kadangi įnašas natūra gali būti ne tik savanoriškas darbas bet ir nekilnojamas turtas, siūlome ex 10.2 (10.4) punkto pataisą.	10.1 Finansuojama iki 80 proc. visų tinkamų finansuotų projekto išlaidų priemonę įgyvendinant „iš viršaus i apačią“ metodu. 10.2 Finansuojama iki 90 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų priemonę įgyvendinant „Leader“ metodu. 10.3. Jeigu projektas įgyvendinamas su partneriu (-iais), paramos intensyvumas nustatomas ŽŪM. 10.4 Didžiausia paramos suma vienam projektui – iki 200 tūkst. EUR. Bendrasis finansavimas: piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra, pvz., savanorišku darbu. Neapmokamo savanoriško darbo vertė turi būti apskaičiuota atsižvelgiant į išdirbtą laiką ir valandinę arba dienos užmokesčio vertę (nustatytą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės). ŽŪM nustatyta tvarka.
IV KRYPTIS „Leader metodo įgyvendinimas“			
1 priemonė. „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“			

42.	ŽŪM KPD	6.1.11.2.6. Mokėjimo institucijos funkcijos išimtinai priklauso Agentūrai Įgyvendinant IV krypties priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ vietos veiklos grupėms (VVG) bus perduota dalis Mokėjimo institucijos funkcijų, todėl reikalinga koreguoti 6.1.11.2.6 punktą.	6.1.11.2.6. Mokėjimo institucijos funkcijos išimtinai priklauso Agentūrai ir vietos veiklos grupėms (VVG).
43.	ŽŪM KPD	Paramos intensyvumas - Siūlome nurodyti, kad paramos intensyvumas skiriasi priklausomai nuo partnerių dalyvavimo. - kadangi įnašas natūra gali būti ne tik savanoriškas darbas bet ir nekilnojamas turtas, siūlome 6.1.12 punktą papildyti 6.1.12.4 ir 6.1.12.5 papunkčiais.	6.1.12.3. Kai vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės, kurių nereglamentuoja Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa, finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų pelno projektams, iki 80 proc. – ne pelno projektams, teikiamiems VVG pagal vietos plėtros strategiją. Bendrasis finansavimas: piniginis įnašas ir (arba) įnašas natūra, pvz., savanoriškas darbas. Neapmokamo savanoriško darbo vertė turi būti nustatoma atsižvelgiant į išdirbtą laiką ir valandinį arba dienos užmokestį (pagal AStatistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamus duomenis). Didžiausia paramos suma vietos projektui negali viršyti 200 tūkst. EUR. 6.1.12.4. Jeigu projektas įgyvendinamas su partneriu (-iais), paramos intensyvumas nustatomas ŽŪM. 6.1.12.5. Didžiausia paramos suma vienam projektui – iki 200 tūkst. EUR. Bendrasis finansavimas: piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra ŽŪM nustatyta tvarka
2 priemonė. „Tarptertitorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“			
TECHNINĖ PAGALBA			
44.	KPD	9.3.2. LKT įkūrimo tvarka ir terminai Siūlyti šį punktą išbraukti, kadangi tokie įkainiai nebus taikomi.	9.3.2.3. didžiausi darbo užmokesčio, įrangos įsigijimo ir pan. įkainiai bus patvirtinti žemės ūkio ministro įsakymu.
45.	KPD	9.5. TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS Siūloma keisti, paliekant galimybę pačiai tinklą valdančiai institucijai nustatyti tvarką, kaip tinkamos finansuoti išlaidos bus tvirtinamos.	9.5. Detaliai tinkamos išlaidos bus apibrėžtos šios priemonės įgyvendinimo taisyklėse patvirtintos tinklą valdančios institucijos (ŽŪM) nustatyta tvarka.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

KAIMO PLĖTROS 2007 – 2013 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS KOMITETO, SUDARYTO LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2007 M. GEGUŽĖS 23 D. ĮSAKYMU Nr. 3D-253, ANTROJO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2008-07-04 Ni8D-241 (5.50)

Posėdis įvyko 2008 birželio 13 d., 10.00 val.

Posėdžio pirmininkė – Kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto pirmininkė – Žemės ūkio ministrė Kazimira Danutė Prunskienė.

Posėdžio sekretorė – Alma Rasimienė, Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento Kaimo plėtros programų priežiūros ir vertinimo skyriaus vyriausioji specialistė.

Dalyvauja: (dalyvių sąrašas ir posėdžio medžiaga pridedami).

DARBOTVARKĖ:

1. Įžanginis žodis.(Komiteto pirmininkė – Žemės ūkio ministrė K. Prunskienė)
2. I-ojo Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto pritarimas posėdžio protokolui.
3. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos metų pažangos ataskaitos svarstymas ir patvirtinimas (Komiteto pirmininko pavaduotoja – Žemės ūkio ministerijos sekretorė Dalia Miniataitė)
4. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos siūlomų pakeitimų pristatymas ir aptarimas (Kaimo plėtros departamento direktorė Jurgita Stakėnienė)
5. Klausimai. Diskusijos. Apibendrinimas.

(Komiteto pirmininkė, Žemės ūkio ministrė K. Prunskienė)

1. SVARSTYTA. Įžanginis žodis.

K.D. Prunskienė pasveikino visus dalyvius, apžvelgė bendrą Lietuvos socialinę ekonominę situaciją ir jos įtaką programos įgyvendinimui. Ministrė pabrėžė, kad Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programoje numatyta įgyvendinti 26 priemonės pagal 5 kryptis. 2007 m. kartu su daugeliu kitų reikalingų teisės aktų buvo patvirtintos ir 16 priemonių įgyvendinimo taisyklės, 12 iš jų pradėtas ir paraiškų rinkimas.

K.D Prunskienė atkreipė dėmesį, kad ši programa trunka net 7 metus ir jos rengimo, derinimo procesas yra labai sudėtingas ir atsakingas procesas.

2. SVARSTYTA. I-ojo Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto pritarimas posėdžio protokolui.

NUTARTA. Pritarti I-ojo Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto posėdžio protokolui.

3. SVARSTYTA. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos metų pažangos ataskaitos svarstymas ir patvirtinimas.

Pristatė D. Miniataitė.

D. Miniataitė supažindino su Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos metų pažangos 2007 m. ataskaita.

Klausimo nagrinėjimo pradžioje ministerijos sekretorė išdėstė Kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau tekste – Programa), patvirtintos 2007 m. spalio 19 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076, metų pažangos ataskaitos teisinį pagrindą.

Pažangos 2007 m. ataskaita apima: Lietuvos socialinės – ekonominės situacijos apžvalgą; Programos pažangą ir finansinį įgyvendinimą; Programos administravimą, siekiant užtikrinti įgyvendinimo kokybę bei tęstinio vertinimo veiklą.

Sekretorė pabrėžė, kad 2007 m. Lietuvos socialinė – ekonominė situacija buvo palanki Programos įgyvendinimui. Bendrojo vidaus produkto pokyčiai 2007 metais sparčiai augo. BVP 2007 metais sudarė 28017,8 mln. eurų (96739,7 mln. Lt), palyginti su 2006-aisiais, išaugo 8,8 proc. Tai atvėrė galimybes gerinti Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybę tiek mieste, tiek ir kaime.

Teigiamą efektą KPP konkurencingumo didinimo nuostatai turėjo tiesioginių užsienio investicijų (TUI) skatinimas. 2007 metų pradžioje jos sudarė 49,3 mln. eurų (170,3 mln. Lt), o 2008 pradžioje – 55,6 mln. eurų (192,1 mln. Lt), t. y. išaugo 12,8 proc. Įvertinus užsienio prekybos apimtis matyti, kad 2007 metais eksportuota prekių už 12,5 mlrd. eurų (43,2 mlrd. Lt), o į Lietuvą importuota prekių už 17,7 mlrd. eurų (61,0 mlrd. Lt). Tačiau Lietuvos žemės ūkio ir maisto sektoriuje pasiektas žymus teigiamas užsienio prekybos saldo, 2007 metais sudaręs 0,37 mlrd. eurų (1,3 mlrd. Lt), kas rodo, jog įgyvendinant Programos priemones buvo sėkmingai sprendžiamas uždavinys, numatantis padidinti Lietuvos žemės ir maisto ūkio konkurencingumą. Nors vidutinė metinė infliacija 2007 metais sudarė tik 5,7 proc., ji metų pabaigoje (2007 m. gruodžio mėn., palyginti su 2006 m. gruodžio mėn.) jau pasiekė 8,1 proc.

Bedarbių skaičius, dėl spartėjančios ūkio plėtros kuriant naujas darbo vietas ir besitęsiant gyventojų emigracijai, mažėjo. 2007–2013 m. Programos įgyvendinimui teigiamą įtaką darė ir darbo užmokesčio kilimas. Kaimo gyventojų užimtumas pagal ekonominės veiklos rūšis, 2007 m. 42,1 proc. gyventojų dirbo paslaugų sektoriuje, 31,9 proc. – žemės ūkyje, medžioklėje, miškininkystėje, žuvininkystėje ir 26 proc. – pramonėje ir statyboje.

D. Miniataitė apžvelgė Programos pažangą ir finansinį įgyvendinimą.

2007 metų Programos įgyvendinimo išpareigojimams skirta 193,04 mln. eurų, iš jų – 148,09 mln. eurų iš EŽŪFKP. Jau 2007 metais pagal II krypties priemones „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000“ išmokos ir išmokos, susijusios su Direktyva 2000/60/EB“ ir „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ buvo išmokėta 27,65 mln. eurų.

Programa patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Buvo atliktas metinių Programos lėšų paskirstymas pagal priemones, veiklos sritis ir sektorius. Siekiant efektyviai panaudoti 2007 metams skirtas lėšas ir neatidėlioti Programos įgyvendinimo pradžios, pagal daugelį priemonių vienu metu buvo paskelbti kvietimai teikti paraiškas. Nekokybiškai užpildytos paraiškos, nepateikti reikalingi dokumentai, nekokybiškai parengti verslo planai užtęsia paraiškų administravimą. Paramos gavėjams jau išmokėta 27,65 mln. eurų, t. y. 15,8 proc. nuo prašomos paramos sumos.

D. Miniataitė apžvelgė Programos administravimo (Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros, Stebėsenos komiteto) veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti Programos įgyvendinimo kokybę bei testinio vertinimo veiklą.

Kalbėjo: K.D. Prunskienė, D. Miniataitė, J. Kraujelis, G. Jalinskienė, A. Stankaitienė, V. Šemetienė, M. Kuklierius, A. Gaižutis, K. Kamsiukaitė, G. Miškinis.

Komiteto nariai aptarė Programos ataskaitą bei pateikė pasiūlymų. G. Jalinskienė pasiūlė papildyti ataskaitą skurdo – rizikos rodikliais, A. Stankaitienė pasiūlė, kad ataskaitoje turėtų būti dalis, kur būtų įvertinta sąsaja su struktūrine parama ir įkurti vertinimo - koordinavimo grupę bei teikti Komitetui bent vieną kartą per metus ataskaitą apie kasmetinį vertinimą. M. Kuklierius išsakė nuomonę dėl koreliacijos su struktūriniais fondais, migracijos politikos ir dėl priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ skaidrumo. A. Gaižutis - dėl laikymosi Bendrijos politikos. K. Kamsiukaitė atkreipė dėmesį, kad aprašant stebėsenos komiteto posėdžius, reikėtų detaliau aprašyti, kas įvykusiųose posėdžiuose buvo sprendžiama.

NUTARTA. Pritarti pažangos ataskaitos projektui, prieš teikiant Europos Komisijai koreguoti pagal Komiteto pareikštas pastabas.

4. SVARSTYTA. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos siūlomų pakeitimų pristatymas ir aptarimas.

Pristatė J. Stakėnienė.

J. Stakėnienė išdėstė Kaimo plėtros programų pakeitimų rūšis, kurias reglamentuoja Europos Komisijos reglamento 1974/2008 6,7,9 straipsniai:

(a) *Persvarstymas* (atsižvelgiant į vertinimų rezultatus ir EK rekomendacijas, programa peržiūrima ir pritaikoma likusiam laikotarpiui): kai per vienerius kalendorinius metus tarp krypčių perskirstoma daugiau negu 1 proc. visam laikotarpiui skirtų EŽŪFKP lėšų; kai keičiamas programoje nustatytas EŽŪFKP įnašo lygis (I ir III kryptys -75 %, II ir IV kryptys – 80 proc.); kai pasikeičia

EŽŪFKP įnašas visam laikotarpiui ir jo paskirstymas pamečiui; kai pasikeičia reikalavimai paramai pagal bendros rinkos organizavimo priemones;

(b) *Persvarstymai*, atsirandantys koordinuojant finansinių išteklių įsisavinimą (šalims, kurios turi kelias regionines kaimo plėtros programas);

(c) *Kiti pakeitimai*, nepaminėti (a) ir (b) punktuose (*pateikiami Europos Komisijai ne dažniau nei tris kartus per kalendorinius metus*): lėšų perskirstymas pagal priemones kryptyje; nefinansiniai pakeitimai įtraukiant naujas priemones, atšaukiant arba pateikiant informaciją apie esamas priemones; lėšų perskirstymas tarp kryptių – per vienerius metus iki 1 proc. viso EŽŪFKP įnašo programai per visą programavimo laikotarpį.

Kaimo plėtros departamento direktorė pristatė siūlomų programos pakeitimų paketą, į kurį įtraukti pasiūlymai atitinka Europos Komisijos reglamento 1974/2008 6 straipsnio c dalį. Buvo pateikta daugiau negu 170 pasiūlymų, kur Pakeitimai suskirstyti į techninio pobūdžio ir esminius.

Techninio pobūdžio pakeitimai susiję su bendrųjų apibrėžimų ir priemonių aprašymų patikslinimu.

Esminiai pakeitimai – tai bendrieji apibrėžimai, bendrosios nuostatos, išmokų keitimas, naujų priemonių įtraukimas, priemonių aprašymų keitimas.

Komitete buvo svarstomi pakeitimai, susiję su kriterijų klasifikavimu; svarstoma numatyti daugiau remti bitininkystę; aptartas paramos paveldėjimas ir teisių perėmimas; pasiūlyta lanksčiau taikyti draudimo sistemą programoje; svarstoma galimybė padidinti paramą pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ (šiltnamių sričiai); siūloma indeksuoti miškų aplinkosaugos išmokas; pritarta, kad būtų padidintas finansavimas tradicinių amatų kūrimui; nagrinėti pasiūlymai, susiję su pieno kvotomis, išsilavinimu, diskutuota dėl tautinio paveldo produktų, nagrinėti pasiūlymai dėl kvalifikacijos kėlimo būtinumo, dėl remtinių objektų įtraukimo, dėl vandentvarkos ir kt. Komitetas nusprendė, kad Lietuvos miško savininkų asociacijos pasiūlymus, kurių pateikta labai daug, nagrinės atskirai tuo tikslu prie LR Žemės ūkio ministerijos suformuotas Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonių, skirtų miškų ūkio sektoriaus plėtrai, įgyvendinimo ir šiame sektoriuje veikiančių institucijų ir organizacijų veiklos koordinavimo komitetas ir suformuotas išvadas dėl visų pasiūlytų programos keitimų pateiks Komitetui. Taip pat ministrė patvirtino, kad pagal Miškų įstatymą miško savininkų kooperatyvams taikomas žemės ūkio kooperatyvų statusas.

Kalbėjo: K. D. Prunskienė, V. Žoštautienė, D. Miniataitė, J. Stakėnienė, K. Kamsiukaitė, D. Liutikas, V. Lopinys, D. Sungaila, P. Kurlavičius, R. Sirusienė, G. Miškinis, A. Gaižutis, A. Stankaitienė, P. Rimdeikienė, M. Vaičiūnienė, I. Seliukaitė, V. Budraitis, V. Dvilaitis.

Komiteto nariai diskutavo dėl „investicijų atnaujinimo“, „miško“, „įmonės partnerės“, „tradicinių amatų“, „stovyklavietės“ sąvokų, tinkamų finansuoti išlaidų, veiklos įvairinimo sričių, pirmumo reikalavimų, koreguojamų takoskyrų, paramos intensyvumo ir kt.

Posėdyje dalyvavęs L. Bodesquin padėkojo už atliktą darbą. EK atstovo nuomone pasiūlytų programos keitimų gausa apsunkina Programos įgyvendinimą bei atkreipė dėmesį, kad potencialūs paramos gavėjai privalo žinoti apie visus keliamus jiems reikalavimus.

NUTARTA. Atsižvelgiant į pateiktas komiteto narių pastabas dėl siūlomų Programos keitimų, stebėsenos Komitetui dar kartą susirinkti ir galutinai aptarti siūlomus pakeitimus prieš teikiant juos Europos Komisijai.

5. Klausimai. Diskusijos. Apibendrinimas.

Pasisakė K.D. Prunskienė.

K.D. Prunskienė apibendrino posėdžio darbą, pasiūlydama stebėsenos Komiteto nariams, iki bus teikiamas pranešimas apie siūlomus Programos keitimus Europos Komisijai, susirinkti juos aptarti bei dirbti atskirose darbo grupėse gryninant siūlomus Programos pakeitimus.

Posėdžio pirmininkė K.D. Prunskienė padėkojo pasisakiusiems ir paskelbė posėdžio pabaigą.

Posėdžio pirmininkė

K. D. Prunskienė

Posėdžio sekretorė

A. Rasimienė